

azok előtt, kik a görög keleti szerb egyház ügyeit figyelemmel kísérik. De a legújabb történetek által világossá lett azok előtt is, kik eddig attól távolabb állottak.

Mert mi történt?

A múlt évi november 27-ére, Karlóczára, a patriárka-választás végett összehívott szerb kongresszuson a Miletics-pártiak 57 szavazattal bírtak, 18 mérsékelt párti ellenében. Működésüket azzal kezdték, hogy a 18 főre menő kisebbségből, melynek Angyelic, a bácsi püspök s metropoliai adminisztrátor volt a jelöltje, mindjárt az igazolásnál megsemmisítettek 6 szavazatot, mivel a 18 főnyi kisebbség is igen tekintélyesnek tetszett nekik.

A többség ekkor Stojkovic Arzen budai püspök körül tömörült, a horvátok, kik Zsivkovic károlyvárosi püspököt akarták, szintén csatlakoztak Stojkovicshoz, tudván, hogy ugy sem fog megerősíteni s akkor az ő jelöltjük lesz az egész többség választottja, s annak megerősítését, a horvát országos kormány támogatása által kivívhatni remélték.

S miért nem erősítette meg a korona Stojkovic budai püspököt, ki igen tisztességes, szelíd, papi jellemű s loyális ember is, annyira — hogy ép ezen alkalmából a legmagasb állami kitüntetések egyikét, a vaskorona-rend nyakkeresztjét nyerhette. Megmondjuk: miért?

Stojkovicnak egy bűne s egy hibája van. Bűne, hogy midőn Masirievics patriárka halála után, mint legidősb püspök, ő volt a patriárka-helyettes és a kongresszus feje, 1874-ben a királyi biztost, Mollinari altábornagyot, — a Miletics-párt tüntetésre ösztönzése folytán — nem fogadta s nem üdvözölte a király személyesítőjét megillető tisztelettel; ezzel kimutatta, hogy gyöngye báb az akkor még hatalmas próféta Miletics kezében. Akkor is öreg ember volt már; de öregsége s gyöngyessége nem szolgálhatott mentésgeül. Elmozdítottatott az adminisztrátorságból (mely Gruicera, a patriárca püspökre ruházott), és midőn a Mileticsnek engedő többség által mégis patriárkának választott — a korona által visszavette tett s az elrendelt új választásból kizárattott. — Azóta nyolcz év telt el; s bár az Arzen püspök bűne azóta feledésbe mehetett, de hibája: öregsége s gyöngyessége, azóta csak öregbedett. A többségnek rá eső választását megerősíteni: annyit tett volna, mint a szerb metropoliai Miletics és Polit kezébe adni. Választása tehát újra vissza kellett hogy vessék; de hogy az neki bűnül nem rovatott, kivált miután maga, a színhelyről eltávoztván, magát igen loyálisan viselte s hiveit az Angyelic körüli csoportosulásra intette: mutatja legújabb kitüntetését.

A többség most a horvát jelölt, Zsivkovic Teofan károlyvárosi püspök körül tömörült. Magyarellenes, ultra-horvát, a mellett nem eléggé papias férfiú. Nyílt titok az is, hogy a Miletics-töredék szavazatát oly ígéretek által nyerte el, melyek a patriárkhai nagy javadalmak egy tetemes részét az omladina üzemeinek támogatására kötötték volna le.

Ime, ily jelöltekkel állott szemben a magyar kormány — és tegyük hozzá: a korona jelöltje, Angyelic Germán.

E férfiú, ki már külsején, öles természetén, nyílt és erős homlokán, férfias arcvonásain hordozza határozott s férfias jelleme bélyegét, szóval-ettel behizonyította már is, hogy a helyre — melyet ma elfoglal — teljesen rátermett s rá arra érdemesebb jelöltet ez időszertint keresve sem lehetne találni.

Angyelic Germán 1822. aug. 10-én született Karlóczán, hol édesatyja az ottani székes-egyház lelkésze volt. Még alig volt hét éves, atyja meghalt s ez időtől kezdve nagy-

bátyja Seroglics P. nagyteknélyű, kiváló becsületességi és jeles képzettségi ügyvéd vette gondozása alá a tehetséges fiut, s ennek gondnoksága és támogatása mellett folytatta iskoláit. A gimnáziumot Karlóczán, a filozófiát Budapesten, a jogot Sárospatakon végezte s 1845-ben, tehát 23 éves korában kitünő sikerrel tette le az ügyvédi vizsgálatot. A gyakorlatot a jogi téren legelőször Gyurkovic udvari tanácsos mellett végezte. Gyurkovic akkor a szt. István koronájának területén lévő ó-hitű görög iskolák főtanfelügyelője volt. Azonban Angyelic nem nagy kedvet érzett e pálya iránt, s daczára, hogy fényes hivatali állásokra lehetett kilátása, mégis lelépett a jogi pályáról, s 1848. évi május hó 20-án pappá lett. Nemsokára az akkori patriárka Rajacsics diákonnak nevezte ki Triesztbe, hol két évig maradt, s 1850-ben Karlóczára hívták, s ott a patriárka mellett segédkezett, s egyuttal a karlóczai gimnáziumban díjtalanul tanította a latin és görög nyelveket. 1853-ban arkhidiákon, s a konzistorium titkárja lett, majd 1865-ig tanár volt a karlóczai papnöveldeben. Rajacsics nagyra becsülte Angyelic tudományos képességét, s 1858-ban a papi főlebbezéseknél az előadói tiszteletre bizta, 1861-ben protosingel, 1864-ben arkhimandrita és a karlóczai gimnázium védnöke lett. 1867-ben a bácsi püspök megbízottjává nevezték ki, s ez állásában szerzett bokros érdemeinek elismerésül kapta 1869-ben a 3-ik osztályú vaskorona-rendet.

Már 1861-ben megkezdte harezát a Miletics-féle Omladinával. Szeremmegye közgyűlésein, majd mint a zágrábi országgyűlés jegyzője 1861-től 1867-ig erélyesen védelmezte és képviselte a szerb nemzet polgári és egyházi érdekeit, még pedig mindig tekintettel az állam-érdekekre. Egy alkalommal így kiáltott föl: «Addig a mig fejemet vállaimon hordozom, senkinek sem szabad egyházm bármely jogát is megsérteni». Neki köszönhető első sorban, hogy Rajacsics halála után a kongresszus Masirievicset választotta patriárkának. Masirievics nem bírt elég erélyvel, hogy a Miletics-párt ellenében sikeres harezot vívjon, s e párt nem átalotta az egyház fejedelmét durva módon fenyegetni, sőt még életét is veszélyeztetették elkeseredett ellenségei. A patriárka 1870. évi január 19-én szívbjában meghalt. A patriárkatus ügyét Stojkovic püspök vezette, s ez alatt jó dolga volt a Miletics-pártnak, és sikerült ennek megteremteni azt az egyházi alkotmányt, mely magának az egyháznak is sokat értett. Angyelic az ez időben vívott küzdelmekben néhány követőjével kicsiny, de erélyes ellenzékét képezett, mely az ugynevezett «nemzeti párt»-nak utjában állott, mikor az politikai és egyházi fölforgató terveit keresztül vinni akarta.

1872-ben Angyelicet a zsinat bácsi püspöknek választotta meg s 1874-ben ez állásba beiktatták, míg végre 1879. évi december 11-én Ivackovic patriárka nyugdíjaztatása után a patriárkatus adminisztrátorává nevezték ki. A továbbiakat tudjuk.

Két évi adminisztrátorság után Angyelic most mint véglegesen kinevezett patriárka áll a szerb egyház élén.

Nagy földat vár rá: megtisztítani a szerb egyházat az omladinisták szemetétől. Ha valaki: ő rátermett e földatra. Törhetlen erélytől várható; de csak úgy, ha az egyházközségi szervezeten, a papság tekintélyének alásülyedtségén, a kongresszus túlságosan demokratizálásán, s a kongresszusi választmány hatáskörének túlhatalmán segítve lesz; szóval, ha a jelenlegi, többnyire ideiglenes szabályzatok helyére olyanok lépnek, melyek egyfelől az egyház

kebelében is a mérsékelt elemeknek, — s másfelől az államhatalomnak is az egyházi ügyek legfőbb intézésére kellő befolyást biztosítanak.

E részben is, az új szabályzatok elkészültére nézve, Angyelicstől a legjobbat várhatjuk. S e reményben a legőszintébb szívet üdvözöljük őt karlóczai metropolita érseki és patriárkhai székén a szokásos szavakkal:

„Ad multos annos.“

— á —

MEGJÖTT A POSTA...

Megjött a posta, hozva új lapot,
És benne hirt a nagyvilágról:
Szerencse föl ölelte kit kapott,
S hirnév körül kiket sugárol...
Sorsüldözöttek s elbukottak
Örvénybe lenn mikép forognak!...

Egy könnyű lap... s mégis mennyit hozott
Apró betűk csendes sorában!
Virágok közt futó kis ér folyott
S hátán csillogva fényugár...
Itt fájdalom s kín tengerárja
Terül sötétlő pusztaságra!

Rózsás lugasba' két szív dobban itt,
Fészket rak ott zöld fán a gerle...
Fényes remény szövi szép álmait...
S hányt nehéz kő, építve, ver le...
A férfinak — nagy munka ára —
Babér fonódik homlokára...

Vérző szívek úsznak habok között,
S vergődve, föl-majd meg lebuknak...
Zokogva sir mély gyásza öltözött
Alig felén nagy messze utnak...
Jólét ködként oszolva szelylel...
Nagy fény sötét homályba vész el!

Kétség' esés éles sikolyal itt
Feljajdul, — és átokkal ajkán
Örvénybe dobja fásult tagjait...
— Igy is lehet feledni bajt lám. —
Tolvaj rabolja más vagonát...
S rendőr kíséri lassu nyomát.

Ott áll a honfi nagy magas helyén,
Alant a nép munkás kezével...
S jön egy pimasz kiválva, s könnyedén
Nagy hangon kis dolgot mesél el...
S örült dühében sárt ragadva
Rádobja — mint az már szokás ma!

Oh mennyi fér csak egy lapon is el!
Apró betűk mennyit beszélnek...
Ég és pokol, ezer rejtelmivel
Milyen parányi helyre fér meg...
Menny és pokol a földre szállva
Köszönt be egy lap szűk sorába...

Megjött a posta — hozva új lapot
És benne hirt a nagyvilágról...
Kicsiny világom — boldog állapot! —
Szűk körbe zár, s addig határol,
Meddig szobám s falum kimérve...
Nyugton veszem lapomat kézbe! —

DÖMÉNY JÓZSEF.

A MIT AZ ÓRA BESZÉL.

IRTA

BODONY JÓZSEF.

I.

Az üres hónapos ágy.

(Vége.)

Bekopogtatott egy tiszteletbeli segédfogalmazóhoz is. Ezt egyik volt dijnoktársa ajánlotta neki, mint «ritka jó embert».

— Eredj el hozzá Jani, az bizonyosan mond neked valami okosat.

A tiszteletbeli segédfogalmazó ult, Jani állt, a szoba közepén, jó távol az íróasztaltól.

— Majd szólok barátocskám a főnök ur ő nagyságával. Miska derék gyerek. Ha megmondom neki: tégy valamit kedves barátom, okvetlen tenni fog. Jőjjön el barátocskám egy pár hét múlva: azaz, közbe-közbe feljöhet hozzám addig is.

A tiszteletbeli segédfogalmazó fejével bölintott. Jani mélyen meghajította magát s futott tovább.

Diszesen butorozott szoba; finom, puha szőnyegek a padlón; a falakat drága olajfestmények borították.

A szárnyas ajtó simára borotvált képű, esinnal öltözött szolga nyitja meg. A kis dijnok fürge alakja belép, kezében a sok fogdosástól barna iratesomóval.

Pompás íróasztal mellett jól táplált ur ül és ír; egy pillantást sem vet az ajtó felé, hol a kis dijnok áll mereven, mint egy baka a vártán.

— Szombathi János végzett joghallgató és volt dijnok vagyok.

Semmi hang. A toll perczeg tovább.

Jani azon tűnődik, ismételve még egyszer? Talán ő méltósága nem hallotta.

— Szombathi János végzett joghallgató és volt dijnok vagyok.

Semmi hang. A toll perczeg tovább.

Jó idő múlva ez a két betű szalad ki ő méltósága száján, a nélkül, hogy fejét felütné irásáról:

— No?
— Valami kis állomásáért esedezném.
— Nincs hely. (Ő méltósága félre tekint.)
— Bátor vagyok bizonyítványaimat...
— Be van töltve minden. (Ő méltósága ír tovább.)

— Legalább napdíjasság, vagy...
— Már megmondtam. (Ir tovább.)
— Vagy akármí...
— Nincs! (Ir tovább.)
— Kicsike kis...
— Semmi sincs. (Ir tovább.)
— Állomáska...
— Nem zavarni. (Ir tovább.)

Jani mély alázattal meghajlik, köszönni hangosan nem mer; még az ajtót is oly halkán teszi be maga után, hogy ő méltósága azt se tudja, volt-e nála valaki? Mintha egy légy röp-pent volna végig a szobán.

— Ehhez másodszer is eljöhettek bátran; mert most meg se nézett. Nem ismer föl, ha eljövök. — Ezt meg nem töröm ki.

Szerényebb szoba; a falakon térképek; a piszkos padlón semmi. Csontos, szikár ur peneczilussal vagdalja a körmét.

— Szombathi János végzett joghallgató és volt dijnok vagyok.

— Éltesse az isten!

Jani földérel; a fogadtatás nagyon megtetszik neki s bátran neki vág.

— Egy kis állomásért volnék bátor...
— Állomásért?
— Igen is.
— Aztán milyen állomásért?
— Dijnokságért.
— Dijnokságért?
— Igen is.
— Jó volna, ha volna?
— Nagyon jó volna, könyörgöm.
— De nincsen ám!
— Itt vannak a bizonyítványaim.
— Jók-e?
— Méltóztatassék megtekinteni.

A szikár, csontos ur átveszi és hangosan olvassa: «Jeles, kitünő, példás.» — Tyűh, teringgett! Egy püspöknek sincs külön! — S jökevény mosolygással nyujtotta vissza.

— Tizenkét esztendeig voltam dijnok.
— Épen egy kapituláció.

Janinak még jobban megjön a kedve s mindaketten nevetnek.

— Igazán nem juthatnék be valaminek?

— Nem ide, nagy jó uram, még tiszteletbeli dijnok-segédnek se; ugy tömve vagyunk. Üssön kő a világjába.

— Ajánlom magamat.

— Áldja meg az én jó istenem!

Kezet nyujtott Janinak és olyan barátságos keménységgel rázta meg, mintha örökké ismerté volna.

A kis dijnokot egész felvillanyozta ez a jókedvűség; kiderült arcczal, fürgén szeldeste át az utczákat s még az ágya szélén üldögélve is egyre mosolygott.

— Elutasított, de jókedvűn.

Derülten fektette térdére rongyos tárczáját: Vámhivatal: mars; tarakrépéztárak: mars; bankok: mars. — Marad: egy, kettő, három, négy, hojjé! van még csőtül.

Reggel, szapora fészülködése közben mondá: — A hajam is igen nagy. Egész bunda; ugy láttam, erre is kancsal szemeket vetettek; rossz benyomást tehet.

Lakótársát, a nyurga szabólegényt szólította meg, ki egész készséggel ajánlkozott a borbélyszerepre, «ha nem tart sokáig», mert műhelyébe sietett.

— Csak hátul szedje le ön, majd elülről lenyirbálom magam. Máskor is kitünően sikerült.

Meg volt elégedve az eredménnyel most is. Mikor spiritsusszal kimosott nyakkendőjét felkötötte kis tükre előtt, egész örömmel állt Náni néni elé.

— Egészen más vagyok; igaz-e Náni néni?

— Mintha csak kieserlített volna, Jani ur!

És való szent igaz, hogy ma egy pillantás sem esett a fejére. E tünényből azt a kedvező tapasztalatot merítette, hogy a «bundát» okos dolog volt lekapatni.

Csak azon bámult, hogyan teremthette az ur isten egy kaptafára a szerkesztő urakat.

Valamennyi nyájasan hallgatta végig, imitt-amott le is ültették, a mi egy kis reménységet esepentett szívébe mindig.

Az egyik névjegyet is adott neki; menjen vele ide meg ide. A kis dijnok repült. Tyűh! névjegy és hozzá egy szerkesztő névjegy! Az utczák hullámzó embertömegében kevés arczon villogott annyi öröm, mint a mi Janinkén. Mosolygó képpel nyujtotta át egy kopasz urnak.

— Öszintén sajnálom.

— Csak egy kicsi kis javitnokság, ha volna.

— Most nincs... Hanem, várjunk csak.

A kopasz ur is névjegyet adott neki. Negyed óra múlva már egy másik kopasz ur olvasta az első kopasz ur névjegyet.

— Öszintén sajnálom.

Legalább ötvenszer hallotta ma e rémes szavakat. — Ha ennyi forintom volna, gondolá a kis dijnok, mikor rongyos tárczácskáját térdére fektette, hogy újra törüljön belőle. No se baj, van még hátra bőven.

A kora reggel már egy rengeteg nagy épület előtt találta. Jökor eljött, hogy idejében megkezdhesse munkáját. Meghuzta magát a kapu sarkában és várt; nem akart elszalasztani senkit.

Első fogása egy igen jó képű ur volt.

— Kettős könyvvitel; német és franczia nyelv, szóban és írásban; hatszáz forint óvadék; huszonöt forint havi fizetés.

S a jó képű ur föltekintett Janira.

— Ennek nem felelhetek meg.

— Akkor sajnálom.

A rengeteg épületben még sok ajtót benyitott. Innen oda utasították. Járt, kelt, szaladgált az emeletken, mint egy kugli-golyó. Jó

szívet és kellő alázattal fogadott minden kiesike tanácsot. Néhol ráfordult valamelyik mogorva hivatalnok; néhol ki se hallgatták. Egy torzonborz bajszu ural igen megjárta. Kezdi mondani:

— Én Szombathi János...

— Ez hivatal!

— Végzett joghallgató és...

— Ez hivatal!

— Volt dijnok vagyok...

— Ez hivatal no, ha mondom.

A másik meg csak ezt ismételtette:

— Kérem! Kérem!

Jani kiküldögött s az ajtó előtt mozsolgatta magában:

— Ezek, biz isten, kéregetőnek néztek. —

Igazán sok mindenféle ember van a világon.

Már a tél is kezdte fogait viesoritani, mint egy mogorva komondor; prémes felöltök, hosszú meleg kabátok nyüzsögtek az utczákon. A kis dijnok még fürgébben szaladozott vékony kabátjában.

De ez még nem lett volna baj. Sok telet kijátszott már ő a nyár szellős öltönyében. Nagyobb bökkenő volt ennél, hogy az utolsó napidíj beadta a kulesot.

Kutatgatni kezdett avult táskájában, mit «esaphatna be». Azon a pár színes ingen (mosónője jóvoltából) tenyérnyi foltok heverészkedtek. Elfintorította az orrát s kezével legyintett: «Rinyg-ronyg!»

Hányt-vetett papiros darabkák, levelek közül egy horgolt pénzes zacskó került elő. Arczát sajtáságos mosoly öntötte el, mikor a szerény kis zacskót kezébe vette s megalapogatta, benne van-e régi ezüst tallérja.

A horgolt erszenyke a szomszédék Juliskáját, a régi ezüst tallér öreg édes anyját juttatja eszébe.

Mintha most is látná a két kis házat, melyek ugy össze voltak ragasztva, mint a két fecskéfészek. Az egyikben ők laktak, a másikban Juliskák. Mindennap átbálgattott hozzájuk; a vén, kedvetlen szabó tüjébe egy döféssel bele teremtette a csernát s ő írogatta le neki a lutriszámokat. A vén szabó minden éjjel számokat álmodott s igen sok hatoskát elvitte álmái.

— Milyen egy leány volt! Csupa élet, csupa vidámság. Most is előttem áll, mintha csak tegnap nyujtotta volna át ezt a kis horgolt erszenyket. Furesa gondolat volt, nekem erszenyét adni emlékül. Én, meg pénzes zacskó! De hát ki tudhatta még akkor! Aztán férjhez ment; okosan tette. Mire, mire is várt volna. Nyolczvan krajczár napidíj, feleség, gyerekek.

— Szegény öreg édes anyám! Nevem napján mindig így köszöntött föl: «Az isten ő szent felsége adjon neked kedves fiam talentumhoz talentumot.» S a köny mindig kiesett szeméből. Ilyenkor kávék kaptam reggelire, a tányér kifiből kettőt vehettem el a kávé mellé. Télen át mindig segített lehuzni csizmámat, mikor az iskolából haza mentem s lábaimat a térdem mellette, és aszalt almát hozott le a padlásról kis szalma szakajtóban. «Az én Jani fiam», szokta mondogatni a szomszédok előtt, «kijárja az iskolákat, kap valami állásukat, aztán együtt éldegélünk». Ezt mondogattam én is.

Egy öreg sóhaj lebegtette meg a rongyos olaszfal újságpapirosát.

— Ő adta ezt a régi tallért, mikor utoljára vettem bucsut tőle. «Nincs egyebem, kedves fiam. Itt tartogattam a lédám fiába, a jó isten tudja, mióta.» — Megkérdezte, nem lyukacs-e valamelyik zsebem, abba ne tegyem, mert kiesszik s elvesz. Aztán sirt. «Bodzafavirágot is tettem a táskádba, magam szedtem a nyáron; isten mentsen a megfázástól, de ha mégis meg-

fáznál, csak ebből igyál herbatét, nincs annál jobb a világon.» Így kísért ki a kapuig. «Csak még egyszer hadd nézzelek meg kedves fiam. Ugy... érzem... tudom...» Szavát elfojtotta a zokogás.

A régi tallért sokáig morzsolgatta az ujjai közt.

— Csak ettől ne kellene megválnom. Akármi menne, csak ez maradna meg. De kiváltom, azonnal kiváltom. Jegyet is kerezolok rá, hogy el ne cserélhessék, mert megteszik. Tudom nagyon jól.

Sokáig járkált fel s alá a vakablaku ház előtt. Ajtaján be-betekintett, meg vizsgálta magát. Körülnézett, s mikor az utca legnéptelebb volt, besurrant.

A rácskerítésekkel apró kalitkákra osztott szoba tömve volt. A kalitkákban tollak perczegtek s olykor egy félig suttogó hang hallatszott: öt forint, két forint. Jani mellett egy lesütött szemű lányka állt, kendőbe kötött kis csomót szorongatott a kezében.

A szoba egyik sarkában apró gyerekek nyüzsögtek. A legnagyobb retentő komolysággal állott egy kis asztalka mellett, a többi apróság: sipkát, kabátot, játékszert huzelt hozzá s kettő is kérdezett egyszerre: «Menyit adsz eje?» A gyerekek kis zálogházra játszottak. Egy kopasz, sovány ember (nyilván az apjuk) kalitkája rácsai közül olykor-olykor a gyerekek felé mosolygott.

Jani is mosolygott, a többiek is mosolygottak. Egy pillanatra általános derűtség világította be a komor, sötét szobát, mely-

nek közepén nappal is örökké lobog a gázlángja.

A régi ezüst tallér egy kis skatulyába vándorolt. A sovány, mosolygó ur lecsukta tetejét. Jani még egy pillantást vetett a nemes ércdarabra s valamit motyogott, hogy rövid időn

kiváltja. Fürge kis alakja megint ott szaladgált, siklott az utcák embertömegében. Ha valaki szemmel kísérte volna, heteken át láthatja a fáradságtalanul futó kis díjnokot, vékony kabátjában.

Egy reggel aztán Náni néni a rongyos olaszfal mellett bekukkantott az ágyra. Üres volt.

— Jani ur nem hált itthon. Még ezt se tette hat álló esztendő óta.

Ezen a reggelen egy rongyos kis tárczát találtak a Margit-hidon. Két beirt lapja ki volt törülve teljesen. De az utolsó lap végén, a törlésen keresztül is elolvasható volt ez a néhány szó: «Gázgyár; vízvezeték; temetkezési egyletek. Vivát!»

KERTBENY KÁROLY.

(1824—1882.)

Egy sokat zaklatott és szenvedett szív, egy sokat küzdött és hányatott élet megtört pormaradványait kísértük e napokban a temető csöndes, nyugalmas révébe. Ha valaha helyén volt az áldó sóhaj: «Béke haimvaira!» itt igazán helyén volt.

Szegény Kertbeny! — már életében is így beszélünk róla. Holta után megkönnyebbülve emlékszünk róla: «Szegény Kertbeny!»

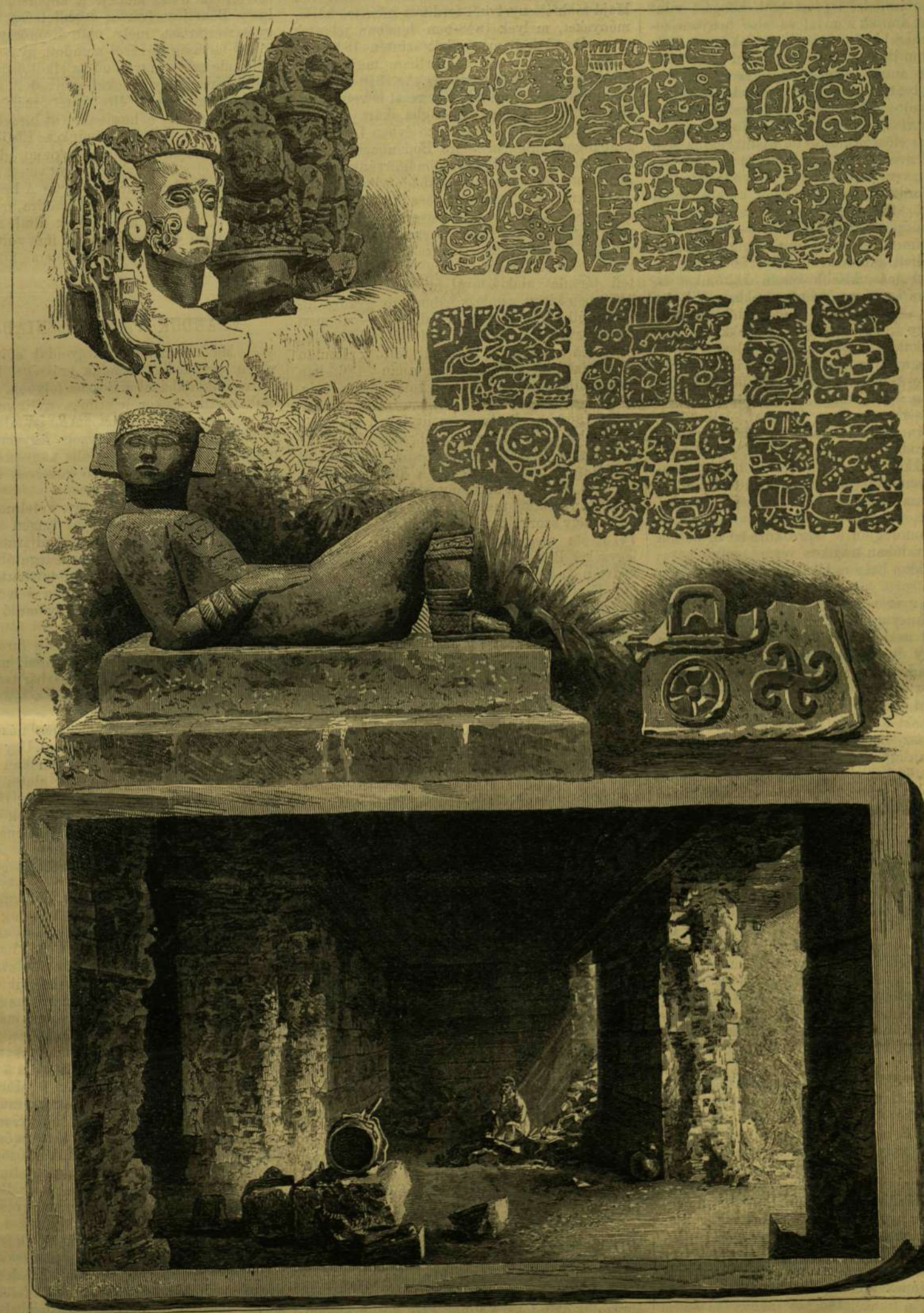
Kertbeny az irodalom azon munkásai közé tartozott, kik — mohó vágytól üze — idő előtt, kellő készület nélkül lépnek föl s még mikor hasznosan működnek is — évek során arra vész nagy része fáradságuknak, hogy első fellépésök hibáit feledtessék, tévedéseit helyre hozzák, esorbáit kiköszörüljék. Ha néhány évvel később,

KERTBENY KÁROLY. — KLÓSZ FÉNYKÉPE UTÁN.

VRANDUK VÁRA BOSZNIÁBAN.

1. Nikte-Canchi hercegnő mellszobra. 2. Hierogliph föliratok. 3. Chacmol herceg szobra. 4. Az uxmali kormányzói palota nagy terme.

YUKATANI RÉGISÉGEK. (LE PLONGEON TUDOR FÉNYKÉPEI UTÁN.)

a kellő készüléssel lép vala föl, s oly időben, mikor irodalmunknak és nemzeti ügyünknek a külföld előtt épen a legnagyobb szükségére volt a rokonszenves tolmácsra: kétségtelen, hogy egyszerre nem csak elismerésünket nyeri vala meg, de teljes halánkra is igényt tarthat s nevét kezdettől fogva jobbaink közt emlegetjük. Így a mint történt, első lépései több kifogást mint elismerést arattak s mivel az első benyomások legnehezebb eltörülni, évtizedeken át kelle helyes uton járnia s fáradságtalanul dolgoznia, míg csak annyi elismerésre is szert tehetett, hogy kételyt támaszson az emberekben, vajjon jogosult volt-e a kicsinylés, melylyel a közvélemény egy része az ő működését kisérté.

Mikor először kezdte fordítani Petőfit, sem magyarul nem tudott úgy, hogy jól megértethette volna, sem verselni (németül), hogy a tartalmilag gyöngye fordítását legalább szép alakba tudta volna öltöztetni. Később egész életét irodalmunk ismertetésének szentelte, — Petőfi maradvány ismertetésének mindvégig főtárgya. Petőfi mellett különösen Aranyt és Jókait, de mellékesen más, kisebb rendű költőinket is, kikből korán, már az ötvenes években állított össze az «Album hundert ungarischer Dichter» című nagy anthológiáját, elrejtve a költőket és mutatóványokkal, — többet adva mindössze ötven kötetnél, a magyar irodalomból és irodalomról, járva-keelve a nagy világban, Németországban, Hollandiában, Belgiumban, Angliában, ismeretve, dícsérve, fordítva írónkat, lelkesedve, izgatva hírnevünk érdekében, egész könyveszetét adva irodalmi munkásságáról, — küzdve félreértésekkel, el nem ismeréssel, anyagi gondokkal, nyomorral — s végre, a külföld padlás-szobái és szalmazsákjai után hazatérve beteg, kimerülten, szegényen, hogy itt is tovább küzdjön és nyomorogjon s végre kórházban haljon meg: — valóban tragikus véget, minő keveseknek, csak a balsors kiválasztottainak jut részölki!

Az a gyér elismerés, a mi neki itthonról jutott, csakugyan élete bálványja: a Petőfi révén jutott neki. Mikor az Athenæum kiadta Petőfi nagy diszkidását s neki is küldött (akkor Berlinbe) egy tiszteletpéldányt, maga mondá: ez az első elismerés hazájából. Itthon, az irodalmi társaságok közül csak az egy Petőfi-társaság tisztelte meg tagsági oklevelével; az adta ki gyászjelentését is.

Jól van így. Petőfi maga, míg élt, nem szerette. A Petőfi barátjai, Pákh, Jókai stb. legtöbbit vetették szemére, hogy Petőfit, első fordításával, csufiá tette. De őt mindez nem csüggesztette. Az első rossz fordítások helyett később jobbakat, majd mind jobbakat adott. A legzesebb olvasó kört ő szerezte meg legnépszerűbb költőnknek. Az ő fordításaiól ismert meg Heine is, s mondá: «Petőfi oly költő, a kihez csak Burnst és Berangert lehet hasonlítani». Szinte annyit tett az utóbbi években Jókai ismertetésére s népszerűsítésére is Németországban. A legrégibb magyar drámáról, a «Balassi Menyhért árulatajáról» névtelenül (a rudas-földi remete leveleiben) adott hírt a világnak. Összes irodalmunkról, a legrégibb időtől, számos kötetre menő könyveszetet állított egybe — melyből azonban a nagyobb rész még kéziratban maradt.

Lázás, mohó tevékenységének két fő hibája volt: a gondatlan felületesség, mely vele szüntelen, még későbbi korában is, sok hibát követelt el: és a magyar nyelv teljes ismeretének hiánya, melytől élete végeig sem birt megszabadulni. S ezért, bár működése, egészben véve, elismerésre méltó, csak szigorú kritikával fogadható mind az, a mit mondta.

De már nyugszik, rögzött hibáival együtt; s a kritikának — egy percze bár — a koporsónál el kell némenülni.

Álljanak itt a helyett viszontagságos, hányatott életének főb vonásai.

Kertbeny (Benkert) Károly Bécsben született 1824-ben, magyar származású szülőktől. Kis gyermek korát Pesten töltötte, aztán Egerbe adták magyar szóra, hol tanulását is kezdte. Majd a könyvkereskedői pályára lépett s Győrben, 1839-ben pedig Heckenastnál volt alkalmazva. E pályá alatt sokat olvasott, nyelveket tanult, s nagy vágyat nyert megismerkedni a külfölddel. Először Drezdába ment, a hol végképen szakítva a könyvkereskedői pályával, 1841-ben hazajött s katona lett egy tüzér-ezred-

ben; de két év múlva ott hagyta a katonaságot is. Ekkor kezdett az irodalmunk foglalkozni, s ekkor kezdődtek utazásai, melyek aztán egészen távol tartották a hazától, s ez alatt sokat felejtett a magyar nyelvből.

Első kísérletei Petőfi fordításaira estek, s ezekről maga sem szeretett később beszélgetni. Majd többféle nyelvből fordított németre költeményeket, melyek 1848-ban Jenában jelentek meg. Petőfi költeményeiből szintén 1848-ban adott ki egy kötetet Frankfurtban, majd a következő évben «János vitét». Az 1848-iki mozgalom Berlinben érték, hol részt is vett azokban; 1849-ben Magyarországra akart jönni, de terve meghiúsult. A következő évben Lipcsében lappangott, míg végre Bodenbachban önként jelentkezvén, Bécsben haditörvényszék elé állították, de nem sokára szabadon bocsátották. 1852-ben Pestre jött és megkezdé «Magyar bibliográfiá»-ját, melyet 24 éven át folytatott; minthogy azonban kiadója nem akadt, ez óriási munka (80,000 szám) a nemzeti muzeumba került. 1855-ben Bécsben egy magyar borkivitel-társulat alakításával foglalkozott. Midőn 1859-ben kitört az olasz háború, ő gyalog, utlevél nélkül Münchenbe vándorolt, — de mert az osztrák kormány kiszolgáltatását követelte, Svájcba vonult, hol két évet töltött. Ezután Franciaországba ment, honnan 1863-ban Brüsszelbe költözött s ott lakott három évig. Majd lapot szerkesztett Kölnben, Hannoverban, végre 1868-ban Berlinbe ment, hol nyolcz évig lakott, küzdve és dolgozva, míg végre haza jött Budapestre. Jóakaratu munkássága elismerésül a budapesti városi hatóság a Rudasfürdőben lakással látta el, a kormány pedig segélyt adott neki könyveszetét munkája elkészítéséhez, melyen nagy szorgalommal dolgozott, s mely az 1473 óta megjelent magyarországi könyvek jegyzéke. Betegség sokszor kínoztta, de munkákedve nem tört meg.

Kertbeny műveinek száma körülbelül 200, legnagyobb része fordítás, s tárgyakra nézve csaknem kivétel nélkül magyarok. Költőink közül Petőfivel és Jókaival foglalkozott legtöbbit. Petőfi fordításai kilencz kötetből állanak, Jókai műveiből regényeket, novella-gyűjteményeket fordított. Külön-külön kötetekben ismertette a magyar népdalokat, Vörösmartyt, Aranyt, Lisznyait, Jósikát; 1854-ben pedig a magyar költészet nagy gyűjteményét adta ki német nyelven. A hírlapokban, folyóiratokban száz meg száz külföldi cikket jelent meg tőle a magyar irodalomról és magyarországi viszonyokról, s az ugynevezett «Conservations Lexikonok»-ban a magyar tárgyú cikkek jó része ő tőle való. Magyarul is több cikket írt, mióta haza jött.

Valódi lelkesedést vezetett a magyar irodalom megismertetésében, de nem birva minden eszközt, tévedései, tökéletlenségei emlékeztetnek maradtak máig. Ezek jellemzésére ismeretes Pákh Albertnek az a tréfás mondása, hogy Arany «Toldi estéje»-t Kertbeny így fordította: «Soirée beim Herrn Schedel» (Toldy Ferencz). Sokat utazván, számos francia, német, angol kitűnőséggel állt személyes összeköttetésben és levelezésben. Jól ismerté Lenaut, Becket, Sand George-ot, az angol John Bowring-ot s mindegyikről tudott sok érdekes beszélni és írni. Mint Petőfi-fordító nem az első volt, (Dux Adolf, Dudumi és többen megelőzték már a negyvenes években), de senki nála többet nem fordított le Petőfiből.

Már évek óta betegeskedett, s e nagy testalkat, csontos alak magán viselte egy nehéz élet súlyát. Beszélgetni nagyon szeretett. Egyszerre három-négy nyelvet is használt. Nem titkolta, hogy sok keserűséggel van eltelve.

Szobája a legfurcsább benyomást tette a látogatóra. A legszükségesebb butorokon kívül csupa könyv, iras és hírlap, a legutóbbi rendtelenségben. A falakon néhány családi képen kívül számtalan fénykép, többnyire az azokat ábrázoló ajándéka. Vannak ezek közt uralkodó fejedelmek, tudósok, művészek, híres és ismeretlen emberek százai. Kossuthról, Deák Ferenczről, Jókaitól egy-egy levél, keretben, szintén a falon függött.

A szélhűdés, mely most már másodszer érte, csak néhány napra szegeszté oda a kór-ágyra. Hirtelenében a Rókus-kórházba szállították, onnan pedig az egyetemi belgyógyászati intézetbe, hol e hó 23-án hunyt el. Temetéséről az irói segélygyűlést gondoskodott, miután senkije sem volt.

A végtisztességre sokan gyűltek össze a koporsó körül, melyre koszorút helyeztek el: a Petőfi-társaság, a magyar könyvkereskedők «egy-kori társuknak» fölrátat, Jókai Mór «Kertbeny Károlynak» s egy névtelen «jó barátomnak» fölrátattal; édes anyja arczképét pedig végohajtása szerint oda tették melléje a koporsóba. Tóthfalussy Béla józsefvárosi segédlelkész vezette a gyászszertartást, mely után Komocsy József a Petőfi-társaság részéről mondott gyászbeszédet. «Mig ide ért — gyomond az elköltözöttől — a pihenéshez, nagyon sokat szenvedett. A magyar haza szolgálatában élte életét, még akkor is, mikor nem volt e hazában. Ott hirdette idegen népek közt a mi dicsőségünket. Első irodalmi működését gony fogadta csaknem, de ő nem süggedt el s fényt, világosságot vetett a magyar irodalomra, idegen népek előtt.» A beszéd után föltették a koporsót a gyászkocsira, mely lassu lépésben, követve a közönség által, ment ki a kerepesi uti temetőbe. Rövid ima volt a végső bucsuzató Kertbeny Károly teteme fölött. Nyugodjék békeben!

VRANDUK VÁRA BOSZNIÁBAN.

Magas, meredek hegyoldal előszökkenő végén emelkedik Vranduk erőssége, beleszők-kenve sziklálábával a Boszna folyóba. Ma már omladék az egykor hatalmas erőd, mely arra volt hivatva, hogy föltartoztassa az ellenségnek Bosznia szíve felé irányított fegyverét. Most már csak a festő szeme találja nagyszerűnek és szépnek a romot, omladozó köveivel, düledező tornyaival.

Nem mindig volt ez így. Félelmes fészék volt az valaha. Maga Savoyai Eugén se merete megtámadni boszniai híres hadjárata idején (1697-ben), kikerülte inkább. A legutóbbi expedícióban azonban már nem tarthatta magát ágyúk és szervezett ostrom ellen s hamar föl-adta magát a Szerajevó felé nyomuló osztrák-magyar hadaknak.

Most a vasut tisztkölő kocsija furakodik el alatta Bosznia belsejébe. Új vonal, melyet az okkupáczióknak köszönhet a barbár tartomány. Derventől Zenicáig kanyarog a vasut, mely csak tavaly készült el egészen.

A mult hadjárat alatt többen nézték meg Vranduk várát honfitársaink közül. Ugy találták, hogy régi templom- és zárdaromokon épült s régi alakját is megtartotta. Az alatta elterülő város nyomorult, pusztuló fészék, alig 150—200 lakossal, kik mintha ide temetkeztek volna a két szirtfal közé, mely közt a Boszna örökös zugása hallatszík.

Az erődben most egy kis helyőrség tanyáz a megszálló katonákból.

YUKATANI RÉGISÉGEK.

Hosszu ideig tartott az az előtétel, hogy a rézbőrűeknek jelentékeny műveltségük nem lehetett, hogy oly művészetről, melyet az európai összehasonlítani lehetett volna, náluk szó sem lehet. Még Humboldt Sándor is így vélekedett, habár ő volt az, ki az amerikai régiségek tanulmányozására először buzdította a tudósokat. Mexiko és Peru, az Inkák és Montezuma már a hódítók által is jelentékeny műveltségi fokon állott országai voltak az első, melyeket kutatni kezdtek a leletek gazdagsága és a kutatás kiterjedése az új földterületkülönböző részre napról-napra nagyobb lett. Ma a hatalmas new-yorki ethnografiai társaság, maga az Egyesült-Államok kormánya, más tudományos tekintélyű testületek és vállalkozó tudósok a régi világot már egész más színben tüntették fel. Amerika dél és észak részében nemcsak egyes emlékeket, de egész városok romjait fedezték föl, melyek a «fehér hódítók» kora óta feledékenységbe borultak s melyeket részben eltemetett a déli buja növényzet. Várak, csatornák, hidak s szobrok, aranyműves munkák egyaránt hirdetik a régi rézbőrűek jelentékeny műveltségét. Dél-Amerikában mérföldekre terjedő ut nyomai látszanak, melyeket a hegycsúcsok sziklák repesztése által s a mélységekben hatalmas földtöltések segítségével hoztak létre, s Orinoko vidékén, hol most a legműveltelebb s félig vad állapotban élő indiánok laknak, a magas sziklafalakon, képek, szobrok és feliratok maradtak meg.

A legjelentékenyebb s leginkább művészeti becsü emlékek Közép-Amerika különböző részeiben s főképp a Mexikóhoz tartozó Yukatan félszigeten találhatók, mely félsziget másfélszer négyzet mérföldnyi területe ma is nagyrészt néptelen. Nevezetesen az építészeti és szobrászati művei azok, melyek itt részint egyenkint a még fennmaradt lakóhelyek közelében, részint tömegekben egyesülve, mint egész nagy városok maradványai (rendesen «casas piedras» néven) a vizsgálo figyelmét magukra vonják. Stephens János amerikai utazó volt az első, ki «Incidents of travel in Yucatan» (London 1843.) című művében a közfigyelmet rájuk vonta s ki egyes óriási romokról már elég részletes leírást közöl. Utána egész sereg utazó járt e félszigeten s különösen az Egyesült-Államok polgárai szerették nagy érdekkel maguknak e tekintetben. Párisban is alakult egy «amerikai társaság», mely különösen a középamerikai műemlékek kutatását tűzte ki céljául.

Régebben Amerikából ugy az istenségek szobrai, mint más műemlékek közül leginkább az olyanok kerültek Európába, melyeken bizonyos bizarr jelleg volt látható s ezért az a nézet emelkedett túlsúlyra, hogy a rézbőrűek eszménye a rut volt, a minthogy általában a görögöket kivéve, a régi kor népeinél a fantasztikus elem látszott uralkodni. Kétségtelen, hogy ugy a tulajdonképp Mexikóban, mint Yukatanban bizonyos istenségek szobrai valódi borzalmat keltő alakok; másrészt azonban bizonyos az is, hogy vannak itt oly szobrok is, melyekben az arányosság igen pontosan meg van tartva, a vonalak tiszták s az arczokon mely kifejezés látható. E tisztább jellegű szobrok száma folyton szaporodik. Le Plongeon Ágost tudor, ki nejjével együtt több éven át lakott Yukatanban s e félsziget minden részét átkutatta, számos nagy-érdekű fényképet adott ki e műemlékekről s azok után vannak közölve a lapunk jelen számában bemutatott rajzok is.

A legnevezetesebb műemlékek közé tartoznak e félszigeten az *uxmal* (régii Itzalan) *palota romjai*, melyek nagy arányúak s falaik gazdag díszítések által már régen magokra vonták a figyelmet. A köfalakat részben föld borítja, egyes obeliszek külön álló halmokat képeznek s a még fennálló falakon aloe s kaktuszvirágok, sőt részben nagy fák nőnek, egész kis erdőt képezve. Nem egy szobor maradt fenn ez emlékekben. Plongeon fényképei után közöljük a város alapítója leányának Nicté-Canchi hercegnőnek mellszobrát s ennek fivére Chaacmul szobrát, mely utóbbi most a mexikói muzeumban van elhelyezve s általában az amerikai művészet egyik szebb alkotásának tekintetik. Közöljük még innen a nagy terem rajzát s egyes fölrátokat.

Közép-Amerika összes építészetének alapelveül a gulák szolgálak. Ez főképp a vallásos emlékeknel tünik föl, de látható a palota-ékitményeknél is. A Teocallis (Istenháza) óriási nagyságúvá épített négyoldalú, pontosan az égtáj felé irányított csonka gula fokozatos lépcsőzetekben emelkedve föléll s körülötte nagy udvarokkal, hol a papok lakó helyei s más az istennek szolgálatára szükséges helyiségek vannak. A profán épületeknél is ez emelkedési minta látható a legegyszerűbb építészeti törvények szerint. A fallapok ékítésül csak egyenes vonalú, habár részben dusan s különfélelekép szerkesztett alkalmaztatnak. A négyzetű gyámoszlopok felé sokszor párkányszerű, gazdagon díszített, sőt túlterhelt díszítések vannak. A földel vagy fektetés, vagy lépcsősalaku egymásra rakott kölapokból van készítve. E sajátságos fedézet s az oszlopok hiánya lehetetlenné teszi, hogy nagyobb benső építkezés fejlődhessek. Ennek helyét pótolják a szobrok s a hieroglif festmények. E fölrátokat még nem fejtették meg s emnélfogva a romok koráról sines biztos tudomásunk. Brasseur de Bourbourg abbé kilenczezer évre teszi őket, Rosny legfőlebb hat századra a mi időszámításunk előtt. Nagy hát az eltérés az időre nézve, de a rokonság az egyiptomi óskori építményekkel szembeeszköz.

A megfejtés kétségkívül nagyon nehezen fog történni. Ismeretes, hogy Champollion az egyiptomi hieroglifek megfejtését a rosettei kővén kezdte meg, hol egyiptomi s görög írat volt együtt. Ily segédesszők s összehasonlítású mód ez emlékeknel teljesen hiányzik, nyelvökből alig maradt fenn valami s még irás módjuk is

bizonytalan. Rosny s mások azonban már több sikeres kísérletet tettek s nagyon valószínű, hogy e napról-napra szaporodó kincsek sem maradnak holt tökéik s eljő az idő, midőn a yukatani s általában az amerikai nép eredéves multja is lassan-lassan derengeni kezd. Addig megmarad a tudat, hogy a nép, a rézbőrűek őse, műveltség nélkülinek, mint eddig hitték, nem mondható.

EGY KÉTSÉGBEESETT EMBER.

ELBESZÉLÉS.

IRTA: TURGENYEV SZERGJEJCS IVÁN.

OROSZ EREDETIBŐL.

III.

Épen két hónapig tartott a hejje-hujja... Egyszer ismét ott állok vendégszobám ablakánál és nézek ki az udvarra. Hát mit látnak szemem!.. Belép a kapun valami serdülő barát lassu csoszogással... Sipkája homlokára huzva, haja jobbra-balra fésülve... hosszu reverenda, bőr-öv... Talán csak nem Miska? Ó volt.

Kimegyek eléje a tornácra... Hát ez micsoda jelmez rajtad? — kérdelem őt. — Nem jelmez ez bácsikám — feleli Miska nagyot sóhajtvá — hanem komoly valóság. Minthogy elpotyáztam örökségemet az utolsó fityingig, de meg a megbánás is rettenetesen erőt vett rajtam, eltökéltem magamat, hogy elmegyek a troiczi Szezgusz-féle kolostorba, és ott levelekem bűnéimet. Micsoda más hely maradt is most nekem? Én tehát eljöttem önhöz, mint a tékozló fiú...

Mereven néztem Miska szeme közé. Arca a régi, rózsás, úde — különben ilyen maradt mindvégig, — szemei nyájasak, nedvesek; — kezei fehérek... A szesz illatától is büzlík. — Bizony, — mondtam végre — így is jó, ha másképp nem lehet. De hát az a szeszszag mire való most?

— A régi gyantának maradványa, — feleli Miska nevetve, — de azonnal elhallgattam, meghajította magát szerzetes módra mélyen és ezt tóditotta: — Nem nyujt-e valamit az utra? A kolostorba gyalog megyek...

— Mikor? — Még ma... azonnal. — Mért sietsz ugy? — Bácsikám! mindig az volt a jelszavam: gyorsan, gyorsan! — Hát most mi a jelszó? — Most is az... Csakhogy: gyorsan a jóra!

Miska elment, és én elgondolkozhattam az emberi sors forgandóságáról.

De csakhamar jelt adott magáról. Két hónap múlva levelet kaptam tőle, az elsőt azokból, a melyekkel később oly gyakran szerencsétlenné tettem. Alig láttam valaha tisztább, szebb kéziratot, mint az övé volt. Mondatszerkezete is szabályos, részben szóközi vala. A segélykérés minduntalan össze volt fűzve a magabeszállás ígéréttel, a becsületszó-adással és az esküvel... Lehet, hogy ez őszinte is volt, legalább annak látszott.

Aláírása mindig ezífrázva volt kacskaringós vonásokkal; különben nagyon kedvelte a felkiáltó jeleket.

Ezen első levelében tudósított «a fortunájában beállt új fordulatról». — Később zökkenésnek nevezte e «fordulatot». Oh be sokszor zökent! — Kaukázusba indult «keblével» szolgálni az uralkodót, a hazát, hadapród képében. És noha egy jószívű néjje megszánta a sanjary sorsban levő ifjút és szép összeget küldött számára, mégis kért tőlem is — a föl-szerelésre. Megtettem a kívánságát és két évig nem is hallottam róla.

Megvallom, nagyon kételkedtem abban, hogy a Kaukázusba fog menni. Kisült, hogy csakugyan oda ment, pártfogás útján hadapród lett az x-i ezredben, és ott két évig szolgált. Szolgálatához egész sora a legendáknak fűződik, a melyeket nekem ezredének egyik tisztje beszélt volt el.

IV.

Értésültem aztán sok olyasmiről is, a mit nem tettem volna föl föléle. Legkevésbé sem

lepett meg, hogy rossz katonának, rossz szolgának bizonyult be, sőt épen mihasznának; de azt már még sem hittem, hogy hiábavaló legyen bátorság dolgában is, hogy útközetkor bágyadt legyen arca, s rajta nem annyira nofttság, mint inkább szorongás üsse fel tanyáját. A fegyelem arra való volt nála, hogy korlátoval fájdalomt okozzon neki. És mégis az a csodálatos mindebben, hogy ha saját bőréről, saját személyéről volt szó, vakmerő lett a hihetlenségig, s oly eszeveszett fogadást, melyet ő nem tartott volna, kigondolni nem lehetett. De ha csatára került a sor, ha ölnie kellett az ellen-séget, ő neki nem vehették hasznát, talán hogy nagyon jó volt a szíve, vagy talán, mint maga mondá, a «gyapot»-nevelés kiirtotta belőle a harcias érzelmeket. Saját létét kockáztatni kész volt mindenkor és mindenképen. Másokét azonban — nem. «Ördög a megmondótója, milyen is hát ő», mondták társai: «czafatos, mint a foszlány és kétségbeesett, mint a kiátkozott».

Egyzben megkérdeztem tőle, micsoda rossz szellem kergeti, ösztökéli életének kockáztatására? A választ mindenkor egyformán szólott: a töprenkedés.

— Hogyan, a töprengés? — Nem is más. Az ember önmagába száll, elgondolkozik, elelmélkedik a nyomorról, az emberi önkényről, Oroszországról. — És ezzel meg van mondva az egész! Csak golyót kell röptetni az agyba. Elbusulja magát az ember önkénytelenül.

— Ugyan mi a mennykönek soroztat ide Oroszországot!?

— Nem lehet az másképpen. E miatt félek én az elmélkedéstől.

— Már őcsém, busulásod csak onnét ered, hogy kerülöd a munkát.

— Igaza van, bácsikám, nem tudok én dolgozni. Olyan az életem, hogy csak föl kell tenni a kártyára, s ha a kis remény is oda, lekanyarítani a fejemet. Erre még csak képes volnék. Őn megint engem, nemde, mit tegyek, és miért tegyem kockára az életemet? Azonnal ráállok!

— Elj jőzanul, és ne kockáztasd az életet!

— Nem tehetem, jó bátyám. Azt mondja rá, hogy esztelenül, dörén cselekszem. Hát tehetek-e másként? Hozzáfogok a gondolkodáshoz, és uram fia, mi minden nem tolul az agyamba! Egyedül a németek tudnak gondolkodni.

Hiába való volt volna vele tovább is szaporítani a szót; ez egy kétségbeesett ember, és vége neki.

Ama kaukázusi legendákból, a mifől már említést teték, elmondok egynehányat.

A tiszték társaságában egyszer nagyon kéredett becsürelt görbe kardjával.

— Igaz perzsa pengéjű — szólt elragadtatva. A tiszték kétkedtek a penge valódiságában. Miska erősen tüzelt a valódiság mellett.

— Most jut eszembe, — szólt végre, — hogy a mint hírlík, a szabályk legalaposabb ismerője a pupos Abdul. Elmegyek hozzá és megkérdezem tőle.

A tiszték a szemöket meresztették rá.

— Miféle ember ez az Abdul? Nem az-e, a ki a hegyeket uralja? A ki velünk hadi lábón áll? Nem maga Abdul khán-e?

— Az biz' az, ő.

— Hallod-e bajtárs, kénnek fog az tartani tégedet, ugy vasra veret, hogy megemlegeted, vagy épen a tulajdon szabályáddal hasítja ketté a koponyádát. Aztán hogy férsz hozzá?

Hisz mindjárt lekapnak a tiz körmödről.

— Már én csak elmegyek hozzá.

— Fogadjunk, hogy nem megy el!

— Fogadjunk!

És Miska rögtön megnyergeltette lovát, és elment Abdulhoz. Három napig híret sem hallották. Mindenki azt hitte, hogy a jámbornak már a tulvilágon készítettek szállást. És ime, csak beállt negyed napon, egy kicsit becsipve ugyan, de vele a görbe kard, nem az épen, a melyet magával vitt volt, hanem egy másik. Hossza-vége nem lett a kérdésökösnek.

— Se baj, — mondotta, — jó ember az az Abdul. Az igaz, hogy kedvetben nagyon súlyos karperecekét tetett a lábamra, sőt már azon is mesterkedett, hogy karóba huzzason; én azonban elmondtam neki, hogy mi járatban vagyok, és megmutattam a kardot. Ne nagyon marasz-

talgass engem itten, mondán neki tovább: értem váltásdíjat se várj, tettem hozzá; nincs nekem egy fagarasom se, de meg ennyiből áll, mint már egymagamból, az egész atyafiságom is. Hogy bámult rám az istenadta Abdulja; hogy kacsingatott avval a felszémével. — No hallod te orosz, ördöngös fickó vagy, azt már látom, mondá; de hát hihetek-e szavainak? — Azt mondom, hogy higgy, feleltem neki; én nem hazudom soha (az igaz, hogy Miska soha nem hazudott). Ekkor ismét végigmért. — Aztán tudsz-e inni? kérdezi. Tudok, válaszolám, a mennyit adsz, annyit iszom. Abdul újra rám bámészkodott. Aztán megparancsolta leányának — hogy szép lánya van, azt meg kell adni, de a pillantása, az akár a sakálébé — hogy hozzon egy hordóskaival. És én elkezdtem megdögszerepelni. — A kardod, mondja, nem igaz, csak hamisítás; nesze, fogd ezt, ez igazi. Most hát jő barátok vagyunk. — Ti pedig urak, elvesztétek a fogadást, — fizessetek. A másik legenda pedig a következő. Szenvedélyesen szerette a kúrtját; de hát nem lévén soha pénze, nem szokta megfizetni kúrtya-adósságait, s így nem akart vele senki játszani. Egyszer nagyon rimánkodik egyik társának, hogy csak játszik vele. — Hogy játszam veled, mikor te a veszteséget nem szoktad kifizetni? — Igaz, hogy pénzzel nem töltesztem tartozásomat, de e pisztolyal lövöm keresztül a balkezemet. — Aztán mi hasznom lesz nekem mindebből? — Hasznod ugyan nem lesz, de azért érdekes a dolog. — Ez a párbeszéd vig poharazás után történt sokaknak füle hallatára. Talán a tiszt is érdekesnek találta az ajánlatot, elég az hozzá, hogy leült vele játszani. A szerencse Miskának kedvezett, és nyert is vagy száz rubelt. Ekkor a vesztés tiszt homlokára ütött és felkiáltott: — Oh mily balga vagyok én, hogy így lépre mentem! Bezeg, ha vesztettél volna, nem lőtted volna át a kezedet, arról jót álllok. — Már pajtás, nincs igazad, szólta Miska; én ugyan nyertem, de azért mégis átlövöm a kezemet. És felragadván a pisztolyt — egy durranás, a kéz keresztül volt löve. A golyó keresztül ment a tenyerén, de azért egy hét mulva már beforgott a sebe.

(Folytatása következik.)

TÁNCZÓRÁBAN.

TÁNCZÓRÁBAN.

— Farsangi kép. —

Első emeleti nagy szoba. Köröskörül a fal mellett padok. Valóságos tánczterem, csakhogy kicsiben s némileg házas színezettel. Meglátászik rajta, hogy nem mindig szolgált annak a célznak, a minek ma szolgál. Iskola ez most. Nevelőházi tanterem. Itt nevelik a jövőendő évek farsangoló nemzedékét. Örvendő zajongással gyülekezik az ifju nemzedék. Kurta ruhás kis leányok foglalnak helyet a padokon, székeken, feszült kíváncsisággal nézve, a tábor másik feléből vajjon melyiknek lesznek ők ma estére a választottjai? Az ellentábor összebúvik, mintha abból akarna meríteni bátorságot kiki, hogy hiszen nem egyedül van, sokan vannak ennyi lánnyal szemben. Hajuk fésülésén meglátszik még az

anyai kéz nyoma. De azért benn abban a kis szívből már mozogni kezd valami sejtélem-szerű gerjedeleme s nagy zavarba jönne a kis Alfréd, ha okát kellene adnia, miért néz jobb szemmel Bettikére, mint Ninuskára. Alig van valami kedvesebb látvány, mint mikor kora tavasszal kihajítja a juhnyáját a mezőre, s a sok apró, fehér kis bárány széles jókedvében neki áll az ugrádozásnak. Főveti magát a magasba, egyet-kettőt rug magáa a levegőben s teszi azt oly szeretettel méltó ügyetlenséggel, amny furesza bájjal, hogy az ember kacagására fakad láttára s úgy szeretné azt a tisztá kis állatot megcsókolni. Az ügyetlenség gráciája minden mozdulata.

Ha valamihez, ehhez hasonlít a tánczlecek látványa. Ott is mennyi a komikus komoly-szerű azok a kedves alakok, a kik utánozni próbálják a felnőtteket. Kimért lépésekkel közeledik a gavallér választottjához, a ki a maga részéről szemérmesen titkolt érekek nézi, ha

ne hibázza a lépést. És azt a mester Árguszeme azonnal észre veszi, és megállítja az egész csoportot. Mindenekinek a bűnös felé fordul a szeme, a ki pedig szeretne menten alá-sülyedni ott álló helyében. Persze, kinevetni nem szabad. De hát azokban a némán rászegzett szemekben is mennyi a szemrehányás. Kivált, ha az ifju lélekbe immár egy kis hiúság, egy kis tetszés vágy is belefészkelte magát s diadalra számított és jutalmazó pillantásra talán, mint egy középkori tornalovag, vagy udvari dáma. Ah, mily gyötrelom a megszügyenítés. De mily öröm, ha szépen sikerült. A hadvezér öröme egy nyert csata fölött, mi ahhoz képest!

Pedig minél tovább tart a lecke; minél több szólnak a tánczoló párok, minél inkább mulik köztök a feszély, — annál ritkább a bal-lépés, annál több a szépen sikerült mozdulat. S a ki ügyetlen fajankóként kezdte, perfekt szalonhóként végzi a lecke-t s a kis ügyetlen babu azt hiszi később, hogy most már kellemel tudná viselni az uszályos ruhát is, — és várják azt az időt, a mikor itt szerzett ismereteiket a gyakorlati életben érvényesíthetik s bele tánczolják magokat a nagy társaságba s talán a házas életbe is.

Mert még ma sem veszté el igaz voltát az a szólás-mondás, hogy sok embert magasabbra visz föl a lába, mint a feje, s midőn a táncz-órákban szerzett kvalifikációról lassankint lekopik az a szín, hogy tanulva van, a kees modor, az illedelmes modor, a feszelen, de szerény, a kerestlenül kellemes magaviselet a természetesség színét ölti föl magára: azok mindig igen alkalmas eszközök maradnak az előnyök fölhasználására, melyeket a társas élet nyújt azoknak, kik ügyesen tudniak forogni benne.

EGYVELEG.

* A Vezuvot át akarják lyuggatni, hogy benne petróleumot keressenek. Azt hiszik ugyanis, hogy a vulkanikus erő itt is hasonló azokhoz, melyek az Egyesült-államok olajvidékén mutatkoznak, s hogy a villamosság által meggyújtott petróleum hajtja ki a látát. Passaponti nevű vállalkozó kiváló geológus és mérnök tanácsát kérte ki e tekintetben s e mellett a

Vezuvban alagutat furatására is engedélyt kért. A kissé kalandosnak látszó terv az olasz szakembereket élénken foglalkoztatja. * Kihíni hasonlatok. A khinaiaknak sok gunyos s e mellett találó szólásmódjuk van. A nagy-száj, de a komoly dolognál megjédo hetvenkedő papir tigris-nek nevezik. Ha valaki tulbecsüli magát, azt mondják róla »patkány, ki a mérő serpenyőjébe esett s most magát mérni«. A ki túloz, az szerintök »magát meghajtó püpos«. A pazarló egy-szerre elpukkanó rakéta». Az oly embert, ki ideg-ekkel sok jót tesz, saját családját ellenben koplaltatja, egy »magasan függő lámpához hasonlítják, mely a távolban messze látszik, de alura nem ad világosságot». * Pennsylvániában a vidéki orvosok már galambokat használnak, hogy a gyógyszer-tárba a vényt elvigyék. Néha nagy betegnél galambokat hagynak hátra, hogy veszély esetén hírtelen el lehessen őket hívni. A különben költséges segédeszköz sok nagy beteg életét mentette meg.

A MAGYAR HIRLAPIRODALOM 1882-BEN.

I. POLITIKAI NAPILAPOK.

Budapesten.

- Pesti Napló.** Szerk. Urváry Lajos; kiadó-tulajdonos az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat. XXXIII. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás.) Ára egész évre 24 frt.
- A Hon.** Szerk. Jókai Mór; kiadó-tulajdonos az Athenaeum. XX. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás.) Ára 24 frt.
- Budapesti Közlöny.** Hivatalos lap. Szerk. Salamon Ferenc. XVI. évfolyam. Kiadja az Athenaeum. Ára a »Hivatalos Értesítő«-vel együtt 20 frt.
- Magyar Állam.** (Idők tanuja.) Lap-tulajd. és szerk. Lonkay Antal. XV. évfolyam. Ára 20 frt.
- Ellenőr.** Szerk. Hindy Árpád lapvezér Láng Lajos. XIV. évfolyam. Ára 20 frt.
- Egyetértés.** Szerk. és kiadó-tulajdonos Csávolszky Lajos. IX. évfolyam. Ára 20 frt.
- Budapest.** Szerk. Brankovics György. Kiadó-tulajdonos Wodianer F. VI. évfolyam. Ára »Uj Budapest«-című cselepl hetilappal együtt 12 frt.
- Magyar Korona.** Szerk. b. Jósika Kálmán; kiadja az Athenaeum VI. évfolyam. Ára 16 frt.
- Pesti Hírlap.** Szerk. dr. Kepedi Géza; kiadja a Légrády testvérek. IV. évfolyam. Ára 14 frt.
- Függetlenség.** Szerk. és kiadó-tulajdonos Verhovay Gyula. III. évfolyam. Ára 16 frt.
- Budapesti Hírlap.** Szerk. Csukási József; kiadó- és lap-tulajdonos Huskás József és Rákosi Jenő. II. évfolyam. Ára 14 frt.

Vidéken.

- Szegedi Híradó.** (Szeged.) Szerk. Nagy Sándor; kiadó-tulajdonos Burd Gusztáv. XXIV. évfolyam. Ára 15 frt.
- Alföld.** (Arad.) Szerk. Tiszti Lajos; kiadja Réthy Lipót és fia. XXII. évfolyam. Ára helyben 14 frt, vidéken 16 frt.
- Bihar.** (Nagy-Várad.) Szerk. Ifj. Gyalockay Lajos; kiadó-tulajdonos Hollósy Jenő. XVIII. évf. Ára helyben 10 frt, postán küldve 12 frt.
- Magyar Polgár.** (Kolozsvár.) Szerk. id. Frits Albert; lap- és kiadó-tulajdonosok K. Papp Miklós örökösei. XVI. évfolyam. Ára 16 frt.
- Nagyvárad.** (Nagyvárad.) Szerk. és kiadó-tulajd. Hügel Ottó. XIII. évfolyam. Ára helyben 10 forint, postán küldve 12 frt.
- Kélet.** (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Békésy Károly. XII. évfolyam. Ára 16 frt.
- Szegedi Napló.** (Szeged.) Szerk. Enyedi Lukács. V. évfolyam. Ára 14 frt.
- Délmagyarországi Lapok.** (Temesvár.) Szerk. Áldor Imre; főszerk. Löwy Miklós; kiadó-tulajd. Magyar testvérek. III. évfolyam. Ára 14 frt.
- Ellenzék.** (Kolozsvár.) Szerk. és lap-tulajdonos Bartha Miklós; kiadó Stein János. III. évfolyam. Ára 12 frt.
- Arad és Vidéke.** (Arad.) Szerk. Stümei Kálmán; főszerk. Steinitzer Felix; kiadó-tulajdonos Gyulai István. II. évfolyam. Ára helyben 12 frt, postán küldve 14 frt.

II. POLITIKAI HETILAPOK.

Budapesten.

- Politikai Újdonságok.** Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-Társulat. XXVIII. évfolyam. Ára 6 frt; a »Vasárnapi Ujság«-gal együtt 12 frt.
- Hírműködő.** Szerk. és tulajdonos Komócsy József. XV. évfolyam. Ára 4 frt.
- Képes Néplap és Politikai Híradó.** Szerk. Nagy Miklós; kiadja a Franklin-Társulat. X. évfolyam. Ára 2 frt, a »Világkrónika«-val együtt 4 frt.

Vidéken.

- Győri Közlöny.** (Győr.) Szerk. és kiadja Mersich József. XXVI. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 10 frt.
- Eger.** (Eger.) Szerk. dr. Kiss István; kiadó-tulajdonos az egri érsek lyceumi nyomda. XXI. évfolyam. Ára 5 frt.
- Máramaros.** (Máramaros-Sziget.) Szerk. Szilágyi István; segéd-szerk. Szabó Sándor. Főszerk. Várady Gábor; kiadja Siehmann Mór. XVIII. évfolyam. Ára 6 frt.
- Somogy.** (Kaposvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Roboz István. XVIII. évfolyam. Ára 5 frt.
- Keeskeméti Lapok.** (Keeskemét.) Szerk. Fekete József; kiadja Tóth László. XV. évfolyam. Ára 5 frt. (Múlt évben mint vegyes tartalmú heti lap jelent meg.)
- Debreczen.** (Debreczen.) Szerk. és kiadó-tulajd. Szabó József. XIV. évfolyam. Megjelenik hetenként ötször. Ára 10 frt.
- Egri Népszás.** (Eger.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Luga László. XIII. évfolyam. Ára 2 frt.
- Nemere.** (S.-Szt.-György.) Szerk. Málik József; kiadó-tulajdonos Bernstejn Márk. XII. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 6 frt.
- Abauj-Kassai-Közlöny.** (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Timkó József. XI. évfolyam. Ára 6 frt.
- Keeskemét.** (Keeskemét.) Szerk. Parragh Gedeon. Kada Elek, ifj. Bagi László. Kiadó-tulajdonos Kovács Pál. X. évfolyam. Ára 5 frt.
- Pécsi Figyelő.** (Pécs.) Szerk. Haksch Emil; szerkesztőtárs Kiss József; lap-tulajdonos Nagy Ferenc. X. évfolyam. Ára 5 frt.
- Nógrádi Lapok és Honti Híradó.** (B.-Gyarmat.) Szerk. Horváth Danó; kiadó-tulajdonos Kék László. X. évfolyam. Ára 6 frt.

* Az egyes szakokban a lapok letelekezési idejéig szerint vannak sorozva.

Debreczeni Ellenőr. (Debreczen.) Szerk. Vértesi Arnold; főszerk. és kiadó Kufasi Imre. IX. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 10 frt.

Zala. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Hoffmann Mór; kiadja Fischel Pál. IX. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Békésmezei Közlöny. (Békés-Csaba.) Szerk. dr. Báttaszéki Lajos; főszerk. Mihály József. IX. évfolyam. Megjelen hetenként háromszor. Ára 8 frt.

Ujvidék. (Ujvidék.) Szerk. és lap-tulajdonos Frankl István. VII. évfolyam. Ára 6 frt.

Kalocsai Néplap. (Kalocsa.) Szerk. Mócsy Antal; főszerk. és kiadó Kleber Lajos. V. évfolyam. Ára 2 frt.

Ungvári Közlöny. (Ungvár.) Szerk. Jovanovics János; kiadó Tüchler Salamon. IV. évfolyam. Ára 4 frt. (Előbb »Ungvár«-című jelent meg.)

Hazánk. (Győr.) Szerk. Pereszlényi János; kiadó-tulajdonos Czéh Sándor. III. évf. Megjelen hetenként háromszor. Ára 10 frt.

Gyöngyösi Lapok. (Gyöngyös.) Szerk. Bodon József; kiadó-tulajd. Gyöngyösi Köztügyi egylet. III. évfolyam. Ára 4 frt.

Biharmegyei Lapok. (Nagyvárad.) Szerk. Hegyesi Márton; lap-tulajdonos Beöthy Sándor. II. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 10 frt.

Pozsonyi déli Hírlap. (Pozsony.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Ardey Dezső. II. évfolyam. (Mint a »Pozsonyi déli Lapok« napilap folytatása.) Megjelen hetenként háromszor. Ára 9 frt 20 kr.

Nópio. (Kaposvár.) Szerk. és kiadja Krátky János; lap-tulajdonos Szalay Imre; kiadja Jeteles Herman. II. évfolyam. Ára 6 frt.

Szabadság. (Nagyvárad.) Szerk. Dus László; főszerk. dr. Berkovics Ferenc és dr. Kálmán József; lap-tulajdonos Schütz Albert. II. évfolyam. Megjelenik hetenként ötször. Ára 10 frt.

Békés. (Gyula.) Szerk. Jantsovits Emil; főszerk. Oláh György; kiadó-tulajdonos Dobay János. I. évfolyam. Ára 5 frt.

Kolozsvári Sajtó. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Magyar Mihály. I. évfolyam. Ára 5 frt.

Pécs-Baranyai Hírlap. (Pécs.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Feszt György. I. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Osszesen = 30.

III. VEGYES TARTALMU KÉPES HETILAPOK.

Budapesten.

- Vasárnapi Ujság.** Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-Társulat. XXIX. évfolyam. Ára 8 frt; a »Politikai Újdonságok«-kal együtt 12 frt.
- Magyarország és a Nagyvilág.** Szerk. Molnár Antal; kiadó-tulajdonosok a Légrády testvérek. XIX. évfolyam. Ára 8 forint.
- Képes Csalládi Lapok.** Szerk. Komócsy Lajos; főszerk. Lauka Gusztáv; kiadja Mehnert Vilmos. IV. évfolyam. Ára a »Növényvilág«-val együtt 6 frt.
- Ország-Világ.** Szerk. dr. Szinyey József; kiadó-tulajdonosok Wilekens F. C. és fia. III. évfolyam. Megjelen kéthetenként. Ára 10 frt.
- Magyar Néparát.** Szerk. Ábrányi Emil; segéd-szerk. Tölgyesi Mihály; főszerk. és kiadó: Reviczky Gyula, Berényi László; kiadja a Fuchs-testvérek. III. évfolyam. Ára 6 frt.

IV. EGYHÁZI ÉS ISKOLAI LAPOK.

Budapesten.

- Religio.** Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Breznyay Béla. XII. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 10 forint.
- Protestáns Egyházi és Iskolai Lap.** Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Ballagi Mór. XXV. évfolyam. Ára 9 frt.
- Népnevelők Lapja.** Szerk. Steiner István; lap-tulajdonos a »Népnevelők budapesti egyesülete«. XVII. évfolyam. Ára 4 frt.
- Néptanítók Lapja.** Kiadja a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium. Szerk. Gyertyánffy István. XV. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 3 frt.
- Kis Lap.** Szerk. Forgó bácsi (dr. Agai A. József). Kiadó-tulajdonos az Athenaeum. XII. évfolyam. Ára 5 frt 60 kr.
- Katholikus Hetilap.** Szerk. Agoston Antal; kiadja a Szent-István-Társulat. X. évfolyam. Ára 4 forint.
- Hasznos Mulattató.** Szerk. és kiadja Dolinay Gyula. X. évfolyam. Megjelen havonként 2-szer. Ára 4 forint.
- Lányok Lapja.** Szerk. és kiadó-tulajdonos Dolinay Gyula. VIII. évfolyam. Megjelen havonként 2-szer. Ára 4 forint.
- Napsárga.** Szerk. Bartha Sándor, kiadó-tulajdonos Bartalis Imre. II. évfolyam. Ára 4 frt. (Első évfolyama »Kis Mulattató«-című jelent meg.)
- Katholikus Társadalom.** Szerk. és tulajdonos Viszlay István. I. évfolyam. Ára 6 frt.
- Közoktatás.** Lapvezér dr. Lutter Nándor; Szerk. Tomor Ferenc; szerk.-társ Gyulai Béla; kiadja Wodianer F. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Vidéken.

- Néptanoda.** A bonyhád-szigetvár stb. tanító-egyesülete közlönye. (Pécs.) Kiadó-tulajd. és szerkesztő Schneider István; főszerk. és kiadó: Göcz József, Beberics Imre és Schön Bernát. XV. évfolyam. Megjelen hetenként egyszer; jul. és aug. hónapokban szünetel. Ára 4 frt.
- Egri Egyházmegyei Közlöny.** (Eger.) Szerkesztő Zudar Sándor. XIV. évfolyam. Megjelen minden hó 1-én és 16-án. Ára 2 frt.
- Népiszkolai Tanügy.** (Eger.) Szerk. Katinsky Gyula; főszerk. és kiadó: Répássy János. XII. évf. Megjelen minden hó 1-én és 16-án. Ára 4 forint.
- Protestáns Közlöny.** (Kolozsvár.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos Szász Domokos. XII. évfolyam. Ára 6 frt.

(Múlt évben »Erdélyi Protestáns Közlöny«-című jelent meg.)

Család és Iskola. (Kolozsvár.) Szerk. dr. Ferenczi Zoltán; kiadja a kolozsmezei tanító testület. VIII. évfolyam. Megjelen — jul. és aug. hónapokat kivéve — havonként kétszer. Ára 3 frt.

Egyházi és Iskolai Szemle. (Nagy-Enyed.) Szerk. és kiadja Bartók György. VII. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 frt.

Köznevelés. (Gyula-Fehérvár.) Szerk. Bíró Béla; kiadja; az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. V. évfolyam. Ára 4 frt.

Általános Tanügyi Közlöny. (Arad.) Szerkesztő Györgyessy Rudolf; főszerk. és kiadó: Szöllösy Károly és Záray Odón; kiadja Millig József. IV. évfolyam. Ára 10 hór 4 frt.

Téli Ujság. (Makó.) Vallásos irányú olvasmányok a magyar nép számára. Szerk. Csécsi Miklós; kiadja a makói ref. egyház. IV. évfolyam. Megjelen decz., január és febr. hónapokban minden szerdán. Egyes számnak ára 3 kr.

A Délmagyarországi Lapok. (Temesvár.) Szerk. Elemi Sándor. III. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én és 30-án. Ára 2 frt.

Gross Magyar Ifjuság és Népkönyvtára. (Győr.) Szerk. Kaposy Lúcián; kiadja Gross Gusztáv. III. évfolyam. Ára 4 frt 50 kr.

Zalai Tanügy. A »Zalai Közlöny«-társalapja. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bátorfi Lajos; társzerkesztők: Hajgató Sándor és Hoffmann Mór. III. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén és 16-án. Ára 2 frt.

Vasárnap. (Felső-Bánya.) Szerk. Czelder Márton; főszerk. és kiadó: Könyves Tóth Kálmán, Láng Adolf. III. évfolyam. Ára 2 frt.

Debreczeni Protestáns Lap. (Debreczen.) Szerk. Tóth Sámuel; szerkesztő-társak: Békési Gyula, Géresi Kálmán; II. évfolyam. Megjelen havonként háromszor. Ára 4 frt.

Népiszkolai Lapok. (Sopron.) Szerk. és kiadó Tormássy János. II. évfolyam. Megjelen a szünidőket kivéve minden hó 5-én és 20-án. Ára 2 frt.

Ifjusági Szépirodalmi Művelődés. (Miskolc.) Szerk. Freund Jenő; társzerkesztők: Guttmann Sándor, Láng Pál és Iszl Béla. I. évfolyam. Ára 1 hór 15 krajczár.

Népnevelő. (Nagyzsombát.) Kath. nevelés-oktatásügyi közlöny. Szerk. és lap-tulajdonos Zellinger József. I. évfolyam. Megjelenik a szünidőket kivéve havonként kétszer. Ára 2 frt.

Sárospataki Lapok. (Sárospatak.) A protestáns egyházi és iskolai élet köréből. A sárospataki irodalmi kör közlönye. Szerk. Mitrovics Gyula; szerkesztő-társak: Bokor József, Radicsi György. I. évfolyam. Ára 5 frt. Összesen = 29.

V. SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU LAPOK.

Budapesten.

- Fővárosi Lapok.** Szerk. Vadnai Károly; kiadó-tulajdonos Athenaeum. XIX. évfolyam. Megjelen hetenként 6-szor. Ára 16 frt.
- Magyar Basár.** mint a nők munkáit. Szerk. Wohl Jank és Stephanie; kiadja az Athenaeum. XVII. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén és 16-án. Ára 10 frt.
- Budapesti Basár.** Szerk. és kiadó-tulajd. Király János; főszerk. Komócsy József. X. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 10 frt.
- Hölgyek Lapja.** Szerk. és kiadó-tulajdonos Milassin Vilmos. VI. évf. Ára 12 frt.
- Uj Szépirodalmi Csarnok.** Regény-folyóirat. Szerk. és kiadja Milassin Vilmos. VI. évfolyam. Ára 9 forint.
- Európa.** Szerk. F. Barát A.; kiadja Klein J. és M. III. évfolyam. Ára 8 frt.
- Humoristikus Könyvtár.** Kiadja Dobrowszky és Franke. III. évfolyam. Ára 7 frt.
- Regényvilág.** Szerk. Révai Mór; kiadja a Révai testvérek. III. évfolyam. Ára 6 frt.
- Uj Szépirodalmi Csarnok.** Rendkívüli folyam. Szerk. és kiadja Milassin Vilmos. III. évfolyam. Ára 8 frt.
- Nemzeti Könyvtár.** Szerk. és kiadja Aigner Lajos. IV. évfolyam. Megjelen két hetenként. Ára 7 frt. 20 krajczár.
- Magyar Regény-Csarnok.** Szerk. és kiadja Aigner Lajos. II. évfolyam. Ára 6 frt.
- Szépirodalmi Könyvtár.** Szerk. és kiadja Aigner Lajos. II. évfolyam. Megjelen két hetenként. Ára 7 frt. 50 krajczár.
- Hazánk és Külföld.** Szerk. és kiadó-tulajdonos Hegyessy Gyula. II. évfolyam. Ára 12 frt.
- Magyarhon.** Szerk. és kiadó-tulajdonos Urváry Emil. II. évfolyam. Ára 10 frt.
- Polgárok Lapja.** Szerk. és kiadó-tulajdonos Vereby Soma. II. évfolyam. Megjelen minden hó 5-én és 20-án. Ára 12 frt.
- Mátyás király.** Szerk. és kiadja Schwarz Mór. II. évfolyam. (Az év elején megszünt.)
- Regény-Könyvtár.** Szerk. és kiadja Dezszeri S. Jozefa. I. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 6 forint.
- Uj Világ.** Uj társadalmi hetilap. Szerk. és kiadó Szini Károly. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Vidéken.

- A Regélő Themis.** (Eger.) Szerk. Fridrich Gyula; főszerk. és kiadó: gr. Vay Sándor és Szokolay Hermin; kiadó: Egy társulat. III. évfolyam. Megjelen minden tizedik napon. Ára 5 frt.
- Fehérvári Szemle.** (Székesfehérvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Zelei Imre. II. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 5 frt.
- Gyöngyvirág.** (Debreczen.) Szerk. Nemeskéri Kiss Pongrácz; lap-tulajdonos Konecz József. I. évfolyam. Ára 3 frt.

Külföldön.

Bécsi Magyar Ujság. (Bécs.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Békési József. I. évfolyam. Megjelenik minden héten 1-én és 16-án. Ára 4 ft. Összesen = 22.

VI. HUMORISZTIKUS LAPOK.

Budapesten.

Üstökös. Szerk. és kiadó Szabó Endre. XXV. évf. Ára 8 ft. Borsszem Jankó. Szerk. Osicséri Bors. (dr. Ágai Adolf). Kiadó-tulajd. az Athenaeum. XV. évfolyam. Ára 8 ft. Bolond Istók. Szerk. és tulajd. Don Pedró. (Bar-tók Lajos.) V. évf. Ára 8 ft.

Vidéken.

Füilentő. (Eger.) Szerk. és kiadja Iklódy Győző. III. évfolyam. Megjelenik minden héten 1-én és 15-én. Ára 2 forint. Csallán. (Köszeg.) Szerk. Csallán Ferencz; kiadó-tulajdonos V. György Antal. I. évfolyam. Ára 3 ft 40 kr. Garabonciás. (Győr.) Szerk. Garabonciás Diák; társzerkesztő Forgó Sándor; kiadja egy hatóságánál bejelentett konzorzióm. I. évfolyam. Ára 4 ft. Papprika Jancsi. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Senki Fia. I. évfolyam. Ára 4 ft. Szajkó. (Székesfehérvár.) Szerk. és kiadja Jankó. I. évfolyam. Ára 3 ft 60 kr. Összesen = 8.

VII. SZAKLAPOK.

Budapesten.

Magyar Föld. Kiadó-tulajd. az orsz. magyar gazdasági egyesület; szerk. Dapsy László. XXXIV. évfolyam. Megjelenik hetenként hatszor. Ára 16 ft. Orvosi Hetilap. Szerk. és tulajd. Markuszovszky Lajos tr.; főszerkesztés Balogh Kálmán tanár. XXVI. évfolyam. Ára 10 ft. Vadász-és Verseny-lap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Sárkány Ján. Ferencz. XXVI. évfolyam. Ára 12 ft. Törvényészi Csarnok. Szerk. és kiadó-tulajd. Szokolay István. XXIV. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 ft. Gyógyászat. Szerk. és kiadó Dulácska Géza tr., lapkiadó-tulajdonos Póór Imre tr. XXII. évfolyam. Ára 10 ft. Gyógyászati Hetilap. Szerk. és kiadó-tulajd. Schédi Sándor. XXI. évfolyam. Ára 10 ft. Jogtudományi Közöny. Szerk. dr. Dárdai Sándor, főszerkesztés dr. Fayer László, kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XVII. évfolyam. «Curia Határozatok» mellékkel. Ára 12 ft. Posta-Közöny. Szerk. Hübert Károly; kiadó-tulajd. Bene Imre. XV. évfolyam. Ára 7 ft. Pósti Rendeletek Tára. Kiadja a közmunka- és közlekedési m. k. miniszterium. XVI. évfolyam. A postai hivataloknál ingyen küldetik. Typographia. Szerk. Tanay József; főszerkesztés Baner János; kiadó-tulajd. a budapesti könyvnyomdászok és betűöntők egylete. XIV. évfolyam. Ára 4 ft. (Magyar és német szöveggel.) Szinpad. A magyar színezés-egyesület hivatalos közlönye. Szerk. Rajkai F. I.; kiadó-tulajdonos az első m. színházi ügynökség. XIV. évfolyam. Megjelenik minden héten 1-én és 16-án. Ára 6 ft. Vasuti és közlekedési Közöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos György Endre; főszerkesztés Vörös László. XIII. évfolyam. Megjelenik hetenként 3-szor. Ára 12 ft. A magyar kir. belügyminiszterium Rendőri Közlönye. III. évfolyam. Valamennyi törvényhatóságokhoz ingyen küldetik. Megjelenik havonként 2-3-szor. A Nép Kertésze. Szerk. és tulajd. Lukács Aladár; kezeli Girókutj Ferencz. XII. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 3 ft. Sorsolási Tudósító. Szerk. és kiadja Aradi Rezső. XII. évfolyam. Megjelenik minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 3 ft. A budapesti ár- és értéktörzsdé árjegyzősei. Kiadja a miniszteri tőzsdébiztos. X. évfolyam. Megjelenik minden tőzsdénapon. Ára 8 ft; postán 12 ft. Budapest főváros statisztikai hivatalának heti kimutatása. Szerk. és kiadja Kőrösi József statisztikai igazgató. X. évf. Ára 3 ft. Földmívelési Érdekeink. Szerk. Wagner László; kiadó-tulajdonosok a Légrády testvérek. IX. évfolyam. Ára 6 ft. A Falsi Gazda. Szerk. Wagner László; kiadó-tulajdonosok a Légrády testvérek. IX. évfolyam. Megjelenik minden héten 1-én, 16-án és 30-án. Ára 2 ft. Borászati Lapok. Szerk. tulajdonos Molnár István. IX. évf. Megjelenik minden héten 10, és 20-án. Ára 4 ft. Vasnt. Szerk. Fürst Fülöp; kiadó-tulajdonos Garai Mór. IX. évfolyam. Ára 4 ft. Pénzügyi Közöny. Kiadja a m. kir. pénzügyminiszterium. IX. évfolyam. Megjelenik havonként többször. Rendeleti Közöny. A magyar királyi honvédség számára. VIII. évf. Megjelenik havonként 2-3-szor. Mercor. Hiteles sorsolási tudósító. Kiadja Politzer Zsigmond; szerk. Molnár A. VIII. évfolyam. Megjelenik minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft. Magyar Jogász. Szerk. Kun László; lapkiadó-tulajdonos Magyar József. VII. évfolyam. Megjelenik hetenként hatszor. Ára 20 ft. Központi Értesítő. Kiadja a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium. VII. évfolyam. Megjelenik havonként 6-8-szor. 100-100 ivnek Ára helyben 4 ft; vidéken 7 ft. Az Épitési Ipar. Szerk. Ney Béla; a kiadó-tulajdonosok képviselője Pártos Gyula. VI. évf. Ára 8 ft. Népszava. A magyarországi általános munkáspárt központi közlönye. Szerk. Kászonyi Dániel; kiadó Ferenczy József; tulajdonos a magyarországi munkáspárt. VI. évfolyam. Ára 2 ft 40 krajczár.

Uj Fortuna. Hiteles sorsolási és árkeleti lap. Szerk. Blayer Salamon. VI. évf. Megjelenik minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft. Gazdasági Mérnök. Szerk. és kiadó-tulajdonos Gonda Béla. VI. évf. Ára 8 ft. Távirat-Közöny. Szerk. Rácz Sándor. Megjelenik minden héten 1-én és 15-én. V. évf. Ára 5 ft. Corvina. A magyar könyvkereskedők egyletének közlönye. Szerk. Aigner Lajos. Tulajd. a magyar könyvkereskedők egylete. V. évfolyam. Megjelenik minden héten 10-, 20- és 30-án Az egylet tagjai ingyen kapják. Közegészségügyi Kalauz. Szerk. Tulajd. dr. Lőrinczi Ferencz. IV. évfolyam. Megjelenik minden héten 1-jén és 15-én. Ára 5 ft. Első Magyar Czipészek Lapja. Szerk. és kiadó-tulajd. Dépold József. IV. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer, magyar és német szöveggel. Ára 4 ft. Tőzsde Ár-folyam-Jegyzék. Kiadja a Magyar Általános Hitelbank. IV. évfolyam. Ára 6 ft. 30 kr. Községi Közöny. Szerkesztők és lapkiadó-tulajdonosok Barta László és Dobozi István; kiadja Wilkencs F. C. és fia; tulajdonos: az orsz. központi jegyzői egylet. III. évf. Ára 6 ft. Magyar Fortuna. Hiteles sorsolási lap. Kiadja a «Singer és társa» váltóüzlete. III. évfolyam. Megjelenik minden huzás után. Ára 3 ft. Magyar Ipar. Az országos magyar iparegyesület közlönye. (Ezelőtt «Anyagi Érdekeink») Szerk. Mudrony Soma; főszerkesztés: Gelléri Mór. III. évfolyam. Megjelenik a legelső és második felében. Ára nemtagoknak 3 ft. Magyar Tisztviselő. Szerk. és kiadó-tulajdonos Csikvári Jákó. III. évfolyam. Ára 5 ft. Szerencse-hírnök. Kiadja Adler E. váltóüzlete. III. évfolyam. Megjelenik minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 3 ft. Vadász-Lap. Szerk. és kiadó-tulajd. Sárkány János Ferencz. III. évfolyam. Ára 6 ft. Vállalkozók Lapja. Szerk. Zsigmond L.; kiadó-tulajd. Witznerath J. K. III. évfolyam. Ára 6 ft. Büntető Jog Tára. Szerk. és kiadó-tulajd. Németh Péter. III. évfolyam. Ára 8 ft. Lloyd. Hiteles sorsolási tudósító. Szerk. Engel Zsigmond. III. évfolyam. Megjelenik havonként 3-4-szer. Ára 2 ft. Magyar Mercure. Hiteles sorsolási tudósító. Kiadja Löry J. bank- és váltó-üzlete. III. évfolyam. Megjelenik minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft. Magyarország és Környékének Időjárásáról. Távirati jelentések. Szerk. és kiadja dr. Szentgyörgyi Weisz. III. évfolyam. Megjelenik mindennap. Hivatalból küldetik szét. Teleknyomai Közöny. Szerk. König László; kiadó-tulajdonos: a teleknyomvezetők országos egylete. III. évfolyam. Megjelenik minden héten 1-én és 16-án. Ára 4 forint. Hadi Lapok. Szerk. Saellly M. György; lapkiadó-tulajd. Tichtl Móricz lovag. II. évfolyam. Ára 10 ft. Magyar Kereskedők Lapja. Szerk. Kormos Gyula. II. évfolyam. Ára 4 ft. Magyar Pénzügy. Szerk. Kormos Alfréd. II. évfolyam. Ára 6 ft. Harmonia. Zeneészteti közöny. Szerk. Aggházy Károly és Erney József; rovat szerk. Kaeziny Géza; kiadó-tulajdonos: a «Harmonia» zeneművészek részvénytársulata. I. évfolyam. Ára 6 ft. Közgazdasági Értesítő. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium közlönye. I. évfolyam. Ára 6 ft. Közvetítő Hírlap. Szerk. Mórgy Gyula. I. évfolyam. Ára 8 ft. (Magyar és német szöveggel.) A M. Mernők-és Épités-Egylet Heti Értesítője. Szerk. Schwarczel Sándor; kiadja: a Magyar Mernők-és Épités-Egylet. I. évfolyam. Az egyesület tagjainak minden utánfizetés nélkül küldetik. Szombati Ujság. Szerk. Zsenzeri Samu; társ-szerk. Gross Viktor. I. évfolyam. Ára 6 ft. Zeneészteti Közöny. Szerk. és kiadja id. Ábrányi Kornél. Lévfolyam Megjelenik minden héten 1-jén és 20-án. Ára 6 ft. Vidéken. Bányászati és Kohászati Lapok. A m. kir. bányászati Akadémia közlönye. (Selmecz.) Szerk. Farbak István XV. évf. Megjelenik minden hónap 1-jén és 15-én. Ára 6 ft. Erdélyi Gazda. (Kolozsvár.) Az erdélyi gazdasági egylet közlönye. Szerk. Gamauf Vilmos. XIV. évf. Ára 2 ft. Az egyleti tagoknak ingyen küldetik. A Gyakorlati Mezőgazda. (Magyar-Ovár.) Szerk. és kiadja Sporzon Pál. X. évf. Ára 6 ft. Orvos-Természettudományi Szemle. A biharvámegyei orvos-gyógyászati és természet-tudományi egylet közlönye. (Nagy-Vásárhely.) Szerk. dr. Bodor Károly. VII. évf. Megjelenik havonként kétszer. Ára 4 ft. Egyleti tagok évjűz fejében kapják. Értesítő a kolozvári orvos-természettudomány-társulat gyűléseiről. (Kolozsvár.) A választmány megbízásából összeállította Högyes Endre titkár. VI. évfolyam. Megjelenik havonként 2-3-szor. Összehasonlító Irodalomtörténelmi Lapok. (Acta Comparationis Litterarum Universarum.) (Kolozsvár.) Szerkesztők és kiadók dr. Brassai Sámuel és dr. Meltz Hungó. VI. évf. Megjelenik havonként kétszer. Ára 6 ft. Szinészeti Közöny. (Kassa.) Szerk. Báthory Románésik Mihály; kiadó-tulajdonosok K. J. és L. M. IV. évfolyam. Ára 6 ft. Szőlészeti-, Borászati-és Gazdasági Lap. (Kassa.) Szerk. Sissovich Károly; kiadó-tulajd. Maurer János; III. évfolyam. Megjelenik minden héten 15-én és 30-án. Ára 4 ft. Kereskedelem és Ipar. (Első «Kereskedelmi Lapok») (Debreczen.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Fazekas Sándor. III. évfolyam. Ára 6 forint. Magyar Gazdasszonyok Lapja. (Pozsony.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Hegyi Pál. III. évf. Ára 3 ft. 50 kr.

Erdélyi Értesítő. Törvénykezési és vegyes tartalmu heti közöny. (Maros-Vásárhely.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Kuthi Albert. II. évf. Ára 5 ft. Értesítő a m. k. tengerészeti hatóság közlönye. (Fiume.) Kiadja a magyar tengerészeti hatóság. II. évfolyam. Megjelenik hetenként háromszor magyar és olasz szöveggel. Ára helyben 7, ft postai szétküldéssel 9 ft. Magyar Posta. (Munkács.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Paulay J. Zsigmond. II. évf. Ára 2 ft 60 kr. Népgazda. (Kaposvár.) Szerk. Roboz István; lapkiadó-tulajdonos Somssich Andor, Makfalvy Gejza; kiadja a somogy megyei gazdasági egyesület. II. évfolyam. Megjelenik minden héten 1-én és 15-én. Ára 2 ft. Magyar Hírnök. Ipar és kereskedelmi szakközöny. (Kecskemét.) Szerk. Nagy Imre; kiadó-tulajdonos Pekárik János. II. évfolyam. Ára 4 ft. Nők Munka-köre. (Debreczen.) Szerk. Bevilacqua Rezső. II. évfolyam. Ára 2 ft. «Dívat-Világ» havi melléklettel 4 ft. Alföldi Iparlap. (Szeged.) Szerk. Bakay Nándor; segéd-szerk. Lévy Ferencz. I. évfolyam. Ára 4 ft. Iparos Ügyi Közöny. (Deés) Szerk. és kiadó-tulajdonos Havas Gyula; főszerkesztés Tussai Gábor. II. évfolyam. Ára 5 ft. Laytha. (Magyar-Ovár.) Szerk. Szalay János; kiadó-tulajdonos: A «Mosonyi megyei gazdasági egylet» I. évfolyam. Megjelenik minden héten 15-ik és utolsó napján. Ára 2 ft. Magyar Thalia. (Kolozsvár.) Szerk. Gabányi Árpád és Saesvay Imre. I. évfolyam. Ára 5 ft. Postai Értesítő. (Paks.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Balás Sándor. I. évfolyam. Megjelenik havonként négyszer. Ára 4 ft. Összesen = 77. VIII. VIDÉKI LAPOK (nem politikai tartalommal). Debreczen-Polgárvári Értesítő. (Debreczen.) Szerkesztő Szombati János, kiadó-tulajd. Ziehermann H. XL. évfolyam. Ára 2 ft. Zalai Közöny. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Bátorfi Lajos; kiadó-tulajdonos Wajdits József. XXI. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 ft. Ung. (Ungvár.) Szerk. Mihalkovich József; kiadja Pollacek Miksa. XX. évfolyam. Ára 6 ft. Borsod. (Miskolc.) Szerk. és kiadja Rácz Ádám. XVI. évfolyam. Ára 4 ft. Vas megyei Lapok. (Szombathely.) Szerk. Balogh Gyula; kiadó-tulajd. Bertalanffy József. XVI. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 ft. Lehel-Kürt. (Szolnok.) Szerk. Vezéry Ödön, lapkiadó-tulajdonos Hay Fülöp XV. évfolyam. Ára 6 ft. Nagyszombati Hetilap. (Nagyszombat.) Szerk. Thínagl János Henrik. XIV. évfolyam. Ára 4 ft. Megjelenik magyar és német szöveggel; ezelőtt csak német nyelven jelent meg. Vásárhelyi Közöny. (Hód-M. Vásárhely.) Szerk. Nagy Tamás; kiadó: Vodiáner F. XIV. évfolyam. Ára 4 ft. Szamos. (Szathmár.) Szerk. Rácz István; főszerkesztés: Nagy József; XIV. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 4 ft. Maros. (Makó.) Szerk. Szél Ákos; kiadó-tulajdonos: Gaál és Gömör. XIII. évf. Ára 4 ft. Nyitrai Lapok. (Nyitra.) Előbb «Neutra-Trenschner Zeitung». Szerk. és tulajdonos Weiss József. XIII. évfolyam. Ára 5 ft 20 kr. (Magyar és német szöveggel.) Zemplén. (Sát rálja-Ujhely.) Szerk. tulajdonos Boruth Elemér; főszerkesztés Farkas Bertalan. XIII. évfolyam. Ára 6 ft. Sopron. (Sopron.) Szerk. és lapkiadó. Baán Endre. Megjelenik hetenként kétszer. XII. évfolyam. Ára 6 ft. Hód-Mező-Vásárhely. (Hód-Mező-Vásárhely.) Szerk. Fodor Lajos; kiadó-tulajd. a szerkesztő-bizottság. XII. évfolyam. Ára 4 ft. Szentesi Lap. (Szentés.) Szerk. Sima Ferencz; kiadó-tulajd. Cherner János. XII. évfolyam. Ára 4 ft. Gyöngyös. (Gyöngyös.) Szerk. és lapkiadó. Csomor Kálmán. XI. évfolyam. Ára 6 ft. Torontál. (Nagy-Böcskerék.) Szerkesztői Hegedüs Miklós; főszerkesztés Gretsches József; kiadó Pleitz Fer. Pál. XI. évf. Ára 6 ft. Kárpát. (Ungvár.) Szerk. Gomiesch Miklós; kiadó Feiszewski József. X. évfolyam. Ára 6 ft. (Magyar és orosz szöveggel.) Tolnamegyei Közöny. (Szegvár.) Szerk. és lapkiadó-tulajd. Boda Vilmos; szerkesztőtárs Eötvös K. Lajos; belmunkatárs dr. Steiner Lajos. X. évfolyam. Ára 6 ft. Szabolcsmegeyi Közöny. (Nyíregyháza.) Főszerk. Ábrányi Lajos; szerk. Ára 4 ft. Baja. (Baja.) Szerk. távollétében Derich László; kiadó Nánay Lajos. IX. évfolyam. Ára 5 ft. Bereg. (Beregszász.) Szerk. és tulajdonos Janka Sándor; főszerkesztés Kóroty Sándor. IX. évfolyam. Ára 4 ft. Pápai Lapok. (Pápa.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos dr. Fenyvessy Ferencz; szerk. Horváth Lajos. IX. évfolyam. Ára 6 ft. Vágvolgyi Lap. (Trencsén.) Szerk. és kiadó Skarnitzl X. Fer. IX. évfolyam Megjelenik hetenként egyszer, magyar és német szöveggel. Ára 4 ft. Székesfehérvár és Vidéke. (Székesfehérvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Csitári Kálmán. IX. évfolyam. Megjelenik hetenként háromszor. Ára 8 ft. Szatmár. (Szatmár-Németi.) Szerk. Csomay Imre; kiadó-tulajd. Nagy Lajos. VIII. évfolyam. Ára 4 ft. Nagybánya és Vidéke. (Nagybánya.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos Nyirő Sándor; VIII. évfolyam. Ára 4 ft. Sárkút. (Berettyó-Ujfalu.) Szerk. és kiadó-tulajd. Vass Jenő. VIII. évfolyam. Ára 4 ft. Miskolc. (Miskolc.) Szerk. Butly Lajos; lapkiadó dr. Bódogh Albert; kiadja Sártozy István özvegye. VII. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 6 ft.

Szabadkai Közöny. (Szabadka.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Szalay László A. VII. évfolyam. Ára helyben 6 ft, vidéken 6 ft 60 kr. Veszprém. (Veszprém.) Szerk. Lévy Imre; kiadó-tulajd. Krausz Armin. VIII. évfolyam. Ára a «Hivatalos Értesítő»-vel 6 ft. Szolnok-Doboka. (Deés.) Szerk. és kiadó Kovács Samu. VII. évfolyam. Ára 6 ft. Eperjesi Lapok. (Eperjes.) Szerk. Kys Géza; kiadó-tulajdonos az «Eperjesi Bank-Egylet». VI. évfolyam. Ára 4 ft. Jász-Nagykun-Szolnok. (Szolnok.) Szerk. Pásztor Ferencz. VI. évfolyam. Ára 5 ft. Maros-Vidék. (Maros-Vásárhely.) Szerk. és kiadó-tulajd. Kerekes Sámuel. VI. évfolyam. Ára 6 ft. Szarvasi Ujság. (Szarvas.) Szerk. és kiadó-tulajd. Sipos Soma. VI. évfolyam. Ára 6 ft. Szatmármegyei Közöny. Szatmármegyei hivatalos közlönye. (Nagy-Károly.) Szerk. Losvay László, lapkiadó, és főszerkesztés Péchy Jenő. VI. évfolyam. Ára 5 ft. Hunyad. (Déva.) Szerk. Szitás János; lapkiadó. Réthi Lajos; kiadó Hirsch Adolf. VI. évfolyam. Ára 4 ft. Vas megyei Közöny. (Szombathely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Török Ernő. VI. évfolyam. Ára 4 ft. Bajai Közöny. (Baja.) Szerk. és lapkiadó. Erdélyi Gyula. V. évfolyam. Ára 5 ft. Gyula-Fehérvári Közöny. (Gyula-Fehérvár.) Szerk. Marosi Albert. V. évfolyam. Ára 4 ft. Nagy-Kőrös. (Nagy-Kőrös.) Szerk. Tóth József; kiadja Öttinger Ede. V. évfolyam. Ára 5 ft. Rozsnyói Híradó. (Rozsnyó.) Szerk. Krauszai K. G. Kiadja Kovács Mihály. V. évfolyam. Ára 6 ft. Bácska. (Zombor.) Szerk. dr. Molnár István Lajos, lapkiadó és kiadó Bittermann Nándor. V. évfolyam. Ára 6 ft. Bácskai Közöny. Előbb «Bácska Gazdasági Közöny». (Szabadka.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Rácz Vilmos; kiadó Bittermann Andor. V. évfolyam. Ára 6 ft. Ébresztő. (Debreczen.) Kiadó-tulajdonos Szatmári Károly, ideig. szerk. dr. Tolle. V. évfolyam. Ára 6 ft. Keszthely. (Keszthely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Révai Miksa; társzerkesztő Bánai Károly. V. évfolyam. Ára 5 ft. Felvidéki Közöny. (Kassa.) Szerk. Dr. Hohenauer Ignéz; kiadja a «Pannonia» könyvnyomda- és kiadó-részvénytársaság. IV. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 6 ft. Krassó-Szörényi Lapok. (Lugos.) Szerk. Kiss Em. Károly; kiadó-tulajd. Wenczely János és fia. IV. évfolyam. Ára 6 ft. Nagy-Kunasz. (Karczag.) Szerk. Bánáthy Emil; lapvezér Boross Vilmos; kiadó-tulajd. Szódi S. VII. évfolyam. Ára 4 ft. Orosházi Közöny. (Orosháza.) Szerk. Parger Elemér; kiadó-tulajdonos Patzaner A. IV. évfolyam. Ára 4 ft. Bácskai Ellenőr. (Szabadka.) Szerk. Stozcek Károly; kiadó-tulajdonos Mamuzits Ágoston. IV. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 7 ft. (Előbb «Szabadkai Ellenőr».) Váci Közöny. (Vác.) Szerk. és kiadó-tulajdonos: ifj. Varázsegyi Gusztáv. IV. évfolyam. Ára 6 ft. Esztergom és Vidéke. (Esztergom.) Szerk. Kőrösy László; lapkiadó-tulajd. özv. Berényi Zsigmondé. III. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 6 ft. Esztergomi Közöny. (Esztergom.) Szerk. és kiadó-tulajd. Haan Rezső. III. évfolyam. Ára 4 ft. Fehérvári Híradó. (Székes-Fehérvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Boross Mihály. III. évfolyam. Ára 4 ft. Losonc és Vidéke. (Losonc.) Szerk. Laszly István; lapkiadó-tulajdonos Kovács Ferencz. III. évfolyam. Ára 5 forint. Szentes és Vidéke. (Szentes.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Kovács Pál; III. évfolyam. Ára 4 ft. Jászberény és Vidéke. (Jászberény.) Szerk. Golenich Károly; kiadó-tulajdonos Szalay Iván. III. évfolyam. Ára 5 ft. Komáromi Lapok. (Komárom.) Szerk. Tuba János; főszerkesztés Anyos Lajos; lapkiadó-tulajd. kiadó Foghtly Dénes és Hefler Sándor. III. évfolyam. Ára 4 ft. Nyíregyháza. «Szabolcs Hírlap.» (Nyíregyháza.) Szerk. Jóna Elek. III. évfolyam. Ára 4 ft. Szolnok-Abony. (Szolnok.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Luka György. III. évfolyam. Ára 5 ft. Tata-Tóvárosi Híradó. (Tata-Tóváros.) Szerk. Danilovich-Bátorfi F., kiadó-tulajdonos Engländer C. III. évf. Ára 5 ft. Tiszavidék. (Szolnok.) Szerk. és tulajdonos Medgyes Péter. III. évfolyam. Ára 5 ft. Bácskai Hírlap. (Szabadka.) Szerk. a szerkesztői bizottság; a szerk. felelős Engler Kálmán. II. évfolyam. Ára 6 forint. Bars. (Léva.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Holló Sándor; II. évfolyam. Ára 5 ft. Gömör-Kishont. (Rimaszombat.) Szerk. Pető Póroszky Pál; szerkesztő-társ Főthi Kovács Béla; kiadja Rábely Miklós. II. évfolyam. Ára 4 ft. Közérdek. (Karczag.) Szerk. Herédi József; társzerkesztő Széll Károly. II. évfolyam. Ára 4 ft. Szekszárd és Vidéke. (Szegvár.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Geiger Gyula; főszerkesztés Kenyész Csitári. II. évfolyam. Ára 5 ft. Érmellék. (Székelyhíd.) Szerk. P. Szabó Endre; kiadja Tóth Lajos. II. évfolyam. Ára 4 ft. Köröndi Híradó. (Körönd.) Szerk. Diskay Kálmán; kiadó-tulajdonos Kopper-Rácz Mária. II. évfolyam. Ára 4 ft. Kőszeg és vidéke. (Kőszeg.) Szerk. Ribiczey Aladár; kiadó-tulajdonos Leitner Nándor. II. évfolyam. Ára 4 ft. Nyitrai Közöny. (Nyitra.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Kaufmann Armin. II. évfolyam. Ára 6 ft.

Szabadság. (Székesfehérvár.) Szerk. Gáspár Imre; kiadó-tulajdonos Bánhidy Károly. II. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 ft. Veszprémi Független Hírlap. (Veszprém.) Szerk. Komptzoly Tivadar. II. évfolyam. Ára 6 ft. Alsó Tiszavidék. (Zenta.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Ferenczy Alajos. I. évfolyam. Ára 6 ft. Borsodmegyei Lapok. (Miskolc.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos dr. Kovács Gyula; főszerkesztés Simon Pál. I. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 6 ft. Deés és Vidéke. (Deés.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Szabó Ferencz. I. évfolyam. Ára 4 ft. Dunántúli Hírlap. (Szombathely.) Szerk. lapkiadó-tulajd. Kohn Samu. I. évfolyam. Ára 6 ft. Eperjesi Ujság. (Eperjes.) Szerk. Hedry Bódog; segéd-szerk. és lapkiadó-tulajdonos Kohányi Thimár. I. évfolyam. Ára 4 ft. Fiume. (Fiume.) Szerk. és kiadó Mócsy Zsigmond. I. évf. Ára 4 ft. (Magyar és olasz szöveggel.) Kikindai Közöny. (Nagy-Kikinda.) Szerk. és kiadó-tulajdonosok: Erdő Dániel és Koós István. I. évf. Ára 4 ft. Közérdek. (Nagy-Ényed.) Szerk. dr. Boros Gábor; kiadó-tulajdonos Pollák Mór. I. évf. Ára 4 ft. Losonczi Phénix. (Losonc.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Kovács Sándor. I. évf. Ára 4 ft. Megyei Lapok. (Kecskemét.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Murai Károly. I. évf. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 5 ft. Mohács és Vidéke. (Mohács.) Szerk. dr. Serli Sándor; lapkiadó-tulajd. és kiadó Millich Péter; főszerkesztés Filep Endre. I. évf. Ára 4 ft. Nagykikindai Híradó. (Nagy-Kikinda.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Jokly Liptót. I. évf. Ára 4 ft. Orosházi Ujság. (Pécs.) Szerk. Torkos Kálmán; társzerkesztő Sass István; főszerkesztés Veres József; kiadja Veres Lajos. I. évf. Ára 4 ft. Pécsi Lapok. (Pécs.) Szerk. Bolgár Kálmán; lapkiadó-tulajd. és kiadó Kamazetter Károly. I. évf. Megjelenik hetenként háromszor. Ára 8 ft. Selmeczbányai Híradó. (Selmeczbánya.) Szerk. és kiadó Roth Ferencz. I. évf. Megjelenik minden héten 10- és 20-án. Ára 2 ft. Székelyföld. (Kézdi-Vásárhely.) Szerk. T. Nagy Imre; kiadó-tulajdonos Szabó Albert. I. évf. Ára 6 ft. Tatravidéki Híradó. (Liptó-Sz. Miklós.) Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Kubinyi Lajos. I. évf. Ára 4 ft. Zombor és Vidéke. (Zombor.) Szerk. Müller Gyula; kiadó-tulajdonosok Nadasch, Muzsik és Partics. I. évf. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 ft. Összesen = 93. IX. HIRDETÉSI LAPOK. Budapesten. Budapesti Utmatató. Szerk. és kiadó Borsodi Vilmos. I. évfolyam. Ára 3 ft. Vidéken. Nógrádmegyei Hivatalos Hírlap. (Balassa-Gyarmat.) Kiadja a jegyző-hivatal. XIX. évfolyam. Kolozsvármegyei Hivatalos Közönye. (Kolozsvár.) V. évfolyam. Ára 4 ft. Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei Hivatalos Közölménye. (Szolnok.) VI. évfolyam. Megjelenik havonként 2-3-szor. Összesen = 4. X. FOLYÓIRATOK. Budapesten. Erdészeti Lapok. Az országos erdészeti egyesület közlönye. Szerk. Bedő Albert; főszerkesztés Divald Adolf. XXI. évf. Megjelenik havonként egyszer. Ára 8 ft. Nyelvtudományi Közölmények. Szerk. Budenz József; kiadja a magyar tudományos akadémia; XXI. évfolyam. Megjelenik évenként 3 füzetben. Ára 3 ft. Gyorsirásati Lapok. Szerk. Markovics Iván; kiadja a budapesti magyar gyorsíró-egylet. XX. évf. Megjelenik évenként tízszer. Ára a mellékkel együtt 2 ft. A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerk. a főszerk. XVI. évfolyam. Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. Szerk. Szilágyi Sándor. XVI. évfolyam. Megjelenik minden héten 15-én (aug. és szept. hónapokat kivéve). Ára 6 ft; a társulat tagjai tagdíj (5 ft) fejében kapják. Archaeologiai Értesítő. A m. t. akad. archaeologiai bizottságának és az orsz. embertani s régészeti társulat közlönye. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerk. Pulszky Károly. XVI. évfolyam. Megjelenik minden hónap közepé táján, augusztust, szeptembert kivéve. Ára 3 ft. Az Országos Középtanodai Tanár-Egylet Közönye. Szerk. Névy László. XV. évfolyam. Megjelenik a nagy szünetet kivéve, minden héten 1-ső és 15-én. A tagok tagdíj díj (4 ft) fejében kapják. Magyar Mernők-és Épités-Egylet Közönye. Szerk. Schwarczel Sándor; főszerkesztés Ney Béla. XIV. évfolyam. Megjelenik hét havonként. Ára 10 ft. Természettudományi Közöny. Kiadja a magyar természet-tudományi társulat. Szerk. Szily Kálmán, Fodor József és Paszlavszky József. XIV. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 ft. Magyar Gyorsíró. A «Magyar Gyorsíró-kör» közlönye. XIII. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 3 ft, egyleti tagoknak 2 ft. Távirásati Közölmények. XII. évfolyam. Am. kir. Távirásati Rendeletek Tára. XII. évfolyam. Földtani Közöny. Kiadja a magyarországi földtani társulat. Szerk. Inkey Béla és Schmidt Sándor titkárok. XII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 ft. A társulati tagok tagdíj díjukban kapják. Magyar Nyelvőr. Szerk. és kiadja Szarvas Gábor. XI. évfolyam. Megjelenik minden héten 15-én. Ára 5 ft.

Magyar Tanügy. Szerk. Kármán Mór; kiadja az Eggenberger-féle könyvkereskedés (Hoffmann és Molnár). XI. évfolyam. Megjelenik (aug. és szept. hónapokat kivéve) havi füzetekben. Ára 6 ft. Budapesti Szemle. A m. t. Akadémia megbízásából. Szerk. Gyulai Pál; kiadja a Franklin-Társulat. X. évfolyam. Megjelenik 10 ivnyi havi füzetekben Ára 12 forint. Földrajzi Közölmények. Kiadja a magyar földrajzi társaság. Szerk. Berecz Antal. X. évfolyam. Megjelenik évenként 10 füzetben. Ára 5 ft. Társulati tagok tagdíj díjuk fejében kapják. Statisztikai havi füzetek. Kiadja a fővárosi statisztikai hivatal. Szerk. Kőrösi József, igazgató. X. évfolyam. Ára 4 ft. A Ludovica Académia Közönye. Szerk. és kiadja a m. k. honvédségi Ludovica Akadémia tanári kara. IX. évf. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 forint. Első magyar-német «Vasuti és Gőzhajózási Kalauz». Kiadó Goritschnigg Albert. IX. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 ft. Hajnál. Magyarország nagy-országi hivatalos közlönye. IX. évfolyam. Ára a tagok számára 3 ft. (Magyar és német szöveggel.) Magyar Igazságügy. Szerk. dr. Tarnai János; kiadja Zilahy Sámuel. IX. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 10 ft. Magyar Könyv-Szemle. Közreboesítja a nemzeti muzeum könyvtára. VII. évfolyam. Megjelenik két-havi füzetekben. Ára 3 ft. Figyelő. Irodalomtörténeti közöny. Szerk. és kiadja Abafi Lajos. VII. évfolyam. Megjelenik -jul. és aug. hónapokat kivéve - havi füzetekben. Ára 8 ft. Az országos magyar ir. tanító-egylet Értesítője. Szerkesztő Seligmann Eleázár; segéd-szerkesztő Csukási Fülöp. VII. évfolyam. Megjelenik havonként egyszer. Ára nem tagoknak 2 ft. Kelet. A magyarországi 3. foku szt. Jánosrendi nagy páholy tisztikarának hivatalos közölménye. VII. évfolyam. Megjelenik időhöz nem kötve 2-3 ives számokban a tagok számára. Polgári Iskola. A polg. isk. tan-egyesület közlönye. Szerkesztés Székely István. VII. évfolyam. Megjelenik aug. és szept. hónapokat kivéve havonként egyszer. Ára 2 ft. Az egyesület tagjai ingyen kapják. Egyetemes Philologiai Közöny. Szerk. és kiadja dr. Heinrich Gusztáv és Ponori Thewrewk Emil; VI. évfolyam. Megjelenik a szüneteket kivéve, minden hónap elején. Ára 6 ft. Gallus. Közölmények a baromfi-tenyésztés és nyulászatról. Szerk. és kiadó-tulajdonos Grubicy Géza. A nyulászati rovat vezetője hr. Ambrózy Béla. VI. évfolyam. Megjelenik minden héten 15-én. Ára 3 ft. Kisdenevelés szülők kisdenevelők és a nevelésügy barátai számára. Szerk. Dömötör Géza; kiadja a «Kisdenevelők országos egylete». VI. évfolyam. Megjelenik havonként egyszer. Ára 4 ft. Természettudományi Füzetek az állat-, növény-, ásvány- és földtan köréből. Szerk. Herman Ottó; szerkesztők Frivaldszky J. és Janka Viktor; kiadja a magyar nemzeti muzeum. VI. évfolyam. Megjelenik évenként. Ára 3 ft. Népszerű Gyorsíró. Folyóirat a Nagy Sándor gyorsírása terjesztésére és fejlesztésére. «A Magyar Gyorsírók Egyesületének közlönye.» Szerk. Nagy Sándor. V. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 1 ft. Tájékoztató. Szerk. és kiadó Fussy Tamás

Magyar Gea. Földrajzi és statisztikai havi folyóirat. Szerk. Lovasvári Gyula. III. évfolyam. Ára 6 frt.
12 Rópirat. Antisemitikus folyóirat. Havi folyóirat. Szerkesztés és kiadja Istóczy Győző. III. évfolyam. Ára 5 frt.
Honi Műpar. Szerk. és kiadja Platzer Antal építész. II. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 8 frt.
Magyar Szemle. Szerk. Rudnyánszky Gyula. II. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 6 frt.
Halászlé Lapok. Szerk. Kriesch János, kiadja a felsőmagyarországi halász-egylet. II. évfolyam. Megjelenik havonta. Ára 1 frt 50 kr.; egyleti tagoknak ingyen kúldetik.
Körlevél. A budapesti kereskedő ifjak társulata közlönye. Szerk. Böhm Gyula II. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-én. Ára 2 frt. társulati tagoknak ingyen jár.
Társadalmi Reform. Szerk. és kiadótlaladonos Rónai Ferencz II. évfolyam. Megjelenik egy évben 10 száma. Ára 1 frt.
Erdőművi Gyógykezelés és Egészségi Utmutató. Szerk. és kiadó dr. Dudits Miklós; főmunkatárs Abos János. I. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 5 frt.
Füstölő. Antisemitikus-szatirikus s humorisztikus havi közlöny. Szerk. Pipa János; kiadó-tulajdonos Bartalis Imre. I. évfolyam. Ára 1 frt.

Vidéken.

József Szent Szivének Hírnöke. (Esztergom.) Szerk. és kiadja Molnár János. XVI. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt.
Uj Magyar Sion. Egyházi-irodalmi folyóirat. (Esztergom.) Szerk. és kiadja Zádori János. XIII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 6 frt.
Gazdasági Értesítő. (Temesvár.) A temesvári gazdasági egyesület közlönye. Szerk. és kiadó Mokry és Grafay Kálmán. XIII. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 5 frt; társulati tagoknak és tanítóknak 4 frt.
Keresztény Magvető. (Köszövény.) Szerkesztik és kiadják Péterfi Dénes és Kovács János. XII. évfolyam. Megjelen kéthavi füzetekben. Ára 2 frt 40 kr.
Közlöny a debreczeni «Hittanszakai önképző társulat» köréből. (Debreczen.) Szerk. Erőss Lajos és Fekete Gyula. XII. évfolyam. Megjelen 8 számban minden hó 15-én. Ára helyben 1 frt 50 kr., vidékre 1 frt 70 kr.
Erdélyi Múzeum. (Kolozsvár.) Az erdélyi múzeum-egylet megbízásából. Szerk. Finlay Henrik. IX. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt 15 kr.
Történelmi és Régészeti Értesítő. (Temesvár.) A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat közlönye. Szerk. Pontelly István títár. VIII. évfolyam. Megjelen évnegyedente füzetekben. A társulat tagjai ingyen kapják. Nem tagoknak 4 frt.
Gazdasági Néplap. (Pécs.) A baranyamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye. Szerk. Liebbald Béni. VIII. évfolyam. Megjelen minden hó 1-ő napján. Ára nem tagoknak 1 frt.
Gondolat. (Pozsony.) Theologiai és philosophiai folyóirat. Kiadja a pozsonyi ág. hitv. evang. magyar kör. Szerk. Korbély Géza. VIII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 2 frt.
Irodalmi Szemle. (Eger.) Szerk. és kiadja Luga László. VII. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén. Ára 1 forint.
Falusi Könyvtár. (Berettyó-Ujfalu.) Szerk. és kiadja Vass Jenő. VII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 1 frt 20 kr., egyes fűzet 12 kr.
Értesítő. (Kolozsvár.) Kiadja a kolozsvári orvos-társaság tudományos társulat. Szerk. Högyes Endre. VII. évfolyam. Megjelen havonként.
Isten Igéje szent beszédekben. (Esztergom.) Szerk. Molnár János; kiadja Buzarovich Gusztáv. VII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 2 frt.
Magyar Mű. (Buziás.) Szerk. Grand Miklós és Kovács Antal; kiadó-tulajdonos a délmagyarországi méhés-egylet. VI. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén. Tagoknak ingyen kúldetik. Nem tagoknak 2 frt.
Magyar Nővénytani Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadja Kánitz Agost. VI. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 3 frt.
Havi Közlöny. Az elméleti és gyakorlati lelképásztársaság köréből. (Temesvár.) Szerk. kiadó Tokody Odón. V. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára 4 frt.
Természettudományi Füzetek. (Temesvár.) Kijadja a délmagyarországi természettudományi társulat. Szerk. Szalkay Gyula és Czibur Géza. VI. évfolyam. Megjelen évnegyedente füzetekben. Ára 4 frt, a társulati tagjai ingyen kapják.
Egri Népkönyvtár. (Eger.) Szerk. Luga László; kiadja: az egri egyházmegyei irodalmi egylet. IV. évfolyam. Megjelen évnegyedente füzetekben. Egyes fűzet ára 35 kr.
Magyar Protestans egyházi és iskolai Figyelő. (Nagy-Bánya.) Szerk. és kiadja Czelder Márton. IV. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.
Győrvidéki Gazda. (Győr.) A «Győrvidéki gazdasági Egylet» közlönye. Szerk. Petz Adolf IV. évfolyam. Megjelen minden hónap elején. Ára nem tagoknak 1 frt. 20 kr.
Győrvidéki Tanítóegylet Értesítője. (Győr.) Szerk. Kárpáti Endre. IV. évfolyam. Megjelen havonként. Ára nem tagoknak 1 frt.
Protestans Pap. (Kölesd.) Szerk. és kiadják Lágler Károly és Kálmán Dezső. IV. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Nyom. Keeskenéden. Ára 4 frt.
A Magyar Ifjúság Könyvesháza. (Pozsony.) Szerk. Fésüs György; kiadja Stampel Károly. IV. évfolyam. Megjelen havonként. Ára fűzetenként 50 kr.
Bihari Gazda. (Nagy-Várád.) Szerk. Göböző Károly; tulajd. Vass Jenő, k.ia 16 Hollásy Jenő. III. évfolyam. Ára 1 frt 20 kr.
Egyséletes Értesítő. (Szombathely.) A vas megyei gazdasági egyesület megbízásából. Szerk. Bertha György és dr. Stirling József. III. évfolyam. Megjelen minden hó közepén. Ára nem tagoknak 1 frt.

Evangéliumi Lelkészi Tár. (Nagy-Bánya.) Szerk. és kiadja Czelder Márton; főmunkatársak Láng Adolf, Gulyás Lajos. III. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 3 frt.
Fegyintézet Értesítő Börtönügyi folyóirat. (Vác.) A magyar fegyintézet hivatalnokai szakközölynye. Szerk. Varga János. III. évfolyam. Megjelen havi számokban.
Ifjúság- és Népkönyvtár. (Pápa.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Báni I. III. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 2 frt.
Népiszkolai Tanügyi Figyelő. (Nagyszombat.) Szerk. Zeller József; főmunkatárs Győri Csopreghy Károly; kiadó-tulajd. a pozsony megyei általános tanítástel magyszombati járásköre. III. évfolyam. Megjelen július és augusztus hónapok kivételével minden hó 15-én. Ára 1 frt.
Egyleti Hírnök. A nyitrai megyei gazdasági egylet közlönye. (Nyitra.) Szerk. Emödy József. III. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt 20 kr.; egyleti tagok ingyen kapják.
Gazdasági Értesítő. A Sopron megyei gazdasági egyesület közlönye. (Sopron.) Szerk. Emödy József. III. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára nem tagoknak 2 frt.
Imagyleti évkönyvek. az 1882. évi havi Tudó sításokkal (Tihany.) Naphoz nem kötött havi értesítő. Szerk. Kuncze Leo. III. évfolyam. Ára 1 frt 50 kr.
Jó Pásztor. (Komárom.) Egyház-szónoklati folyóirat. Szerk. és kiadja Hajóssy Gy. Kriszánt. III. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.
Nemzeti Népiszkola. (Galgóc.) A «Nyitrai megyei tanító testület» közlönye. Szerk. Orbók Mór. III. évfolyam. Megjelen havonként, jul. és aug. hónapokat kivéve. Ára 1 frt. 50 kr.
Temesvidéki Mérnök- és Építész-Egylet Közölyne. (Temesvár.) III. évfolyam. Megjelen két havonként. Ára 6 frt.
Tanügyi Közlöny. (Szombathely.) Szerk. Barabás György; kiadja Bertalanffy József. III. évfolyam. Megjelen minden iskolából elején. Ára egy frt.
Gyakorlati Tanácsok a magyar borteremestők számára füzetekbe foglalva. (Vác.) Szerk. és kiadja Gyűrky Antal. II. évf. Ára egy fűzetnek 35 kr.
Felvidéki Tanügy. (Kassa.) Az abauj- és tornamegyei tanító-egyesület hivatalos közlönye. (Kassa.) Szerk. Szikay Béla. II. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára nem tagoknak 2 frt. 50 kr.
Egyséletes Értesítő. (Léva.) A bars megyei gazdasági egylet havi közlönye. Szerk. az egyleti titkár II. évfolyam. Megjelenik minden hó elején. Ára nem tagoknak 2 frt.
Gazdasági Közlöny. (Kassa.) Szerk. Bukuresti D. János; kiadja az abauj- és tornamegyei gazdasági egylet. II. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén Ára 2 frt. Egyleti tagoknak ingyen kúldetik.
A kath. Hittérjesztés Lapja. (Nagyvárad.) Képes folyóirat. Szerk. és kiadó Nagy István; nyom. Herdendl Freibrugban. (Baden.) II. évfolyam. Megjelenik 6 fűzet évenként. Ára 3 frt.
Népiszkolai Szemle. (Csurgó.) Szerk. és kiadó Adorján; szerkesztőtársak Bárány Gyula és Horváth József. II. évfolyam. Megjelenik jul. és aug. hónapokat kivéve minden hó 10-én. Ára 1 frt 60 kr.
Tanügy. (Szeged.) A «Csongrád megyei (Alf.-tan.-egyl.) tanítók egyesületé»-nek havi folyóirata. II. évfolyam. Megjelenik az iskolai évben havonként. Ára 1 frt.
Ungvári Tanügy. (Ungvár.) Szerk. Talapkovics Emil; társszerkesztő Gábel Jakab. II. évfolyam. Megjelenik minden hó végével. Ára 2 frt.
Fényképezési Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. kiadó és laptulajdonos Veress Ferencz. I. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 4 frt.

Középiszkolai Szemle. (Arad.) Az aradi kir. középiskola tanárainak megbízásából. Szerk. dr. János Benedek; szerk.-társak: Antolli Károly és Spitzó Lajos. I. évfolyam. Megjelenik a két havi szünetét kivéve minden hó 15-én. Ára 5 frt.
Magyar Földmívelés. (Gyuró.) A vadludéki gazdasági kör közlönye. Gazdasági havi füzet. Szerk. Vasadi Balogh Lajos; főmunkatárs Szobonya Bertalan. I. évfolyam. Ára 1 frt.
Összesen = 104.

XI. VEGYES MELLÉKLAPOK.

Budapesten.
Szemészet. — Kézegészségügyi és Törvényszéki Orvostan. Az «Orvosi Hetilap» melléklete.
Államorvos. A «Gyógyászat» havi melléklete.
Csuriai Határozatok. A «Jogtudományi Közlöny» melléklete.
A Budapesti Közlöny Hivatalos Értesítője. XI. évfolyam. Megjelen hetenként hatszor.
Világkronika. A «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Újdonságok» s a «Képes Néplap» melléklete. VI. évfolyam.
A Magyar Gyorsító melléklete. VI. évfolyam.
Nővilág. A «Képes Családi Lapok» havi melléklete. IV. évfolyam.
Uj Budapest. A «Budapest» képes havi melléklete. (Előzetes) IV. évfolyam. Ára a fűzet 3 frt.
Egyszemélyes Lap. A «Tájékoztató» melléklete. Szerk. dr. Czobor Béla. III. évfolyam.
Magyar Gyógyterem. Melléklet a «Közegészségügyi Kalauz»-hoz. III. évfolyam.
Reform. A «Gyorsirásati Lapok» melléklete. III. évfolyam.
Magyar Királyok és Hősök Arocképsarnoka. A «Hasznos Műlatató» melléklete. II. évfolyam.
Az Árlejtési Híradó. A «Közvetítő hirlap» melléklete.
Fővárosi Gyorsító. A «Gyorsirásati Lapok» melléklete. II. évfolyam. Ára külön 1 frt. 50 kr.
A «Pénzügyi Közlöny» melléklete.
Uj Hölgyek Lapja. A «Magyar Néparát» havi melléklete.

Vidéken.
Hivatalos Értesítő. (Veszprém.) A «Veszprém» rendes heti melléklete.
Darázs. (Székesfehérvár) Humoristikus lap; kiadja és szerk. Bafra. IX. évfolyam. A «Szabadság» melléklete.
Összesen = 19.

1881-BEN MEGSZÜNT LAPOK ÉS FOLYÓIRATOK.

I. Politikai napilapok: Független Hírlap. — Magyarország. — Alkotmány.
II. Politikai hetilapok: A Nép Zászlója. — Magyar Népvilág. — Székely-Közlöny. (Kézdi-Vásárhely.) — Kossuth-Világ. (Köszvény).
III. Vegyes tartalmu képes lapok: Nagyvilág.
IV. Egyházi és iskolai lapok: — Képes Gyermeklap. — Az országos tanítói gyűlés Értesítője. — Zsinati Tudósító (Debreczen).
V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok: Trombita. — Olvasó Tár. — Vasárnapi Lapok. — Fővárosi Napilap. — Hymen. — Magyar Társalgó. — Budapesti Lapok.
VI. Humoristikus lapok: Papmorgó. — Kuvik.
VII. Szaklapok: Reform. — Műszaki Hetilap. — Kalauz. — Nemzeti Vagyon. — Postai Újellnök. — Községek és Jégzők Lapja. (Vác.) — Közgazdaság. (Miskolc.) — Magyar Alföld. (Debreczen.) — Nők Munka-Köre (Debreczen).
VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal): Gömöri Lapok. (Rimaszombat.) — Komárom (Komárom.) — Békésmegyei Híradó. (B.-Gyula.) — Békésmegyei Lapok. (B.-Csaba.) — Magyar-Vidék. (Pápa.) — Ungvár. (Ungvár.) — Honti Közlöny. (Polgység.) — Nyitra és Vidéke. (Nyitra.) — Nép Barátja. (Köszvény).
Folyóiratok: Apolló. — Magyar Könyvészet. — Orvosi Szemle. — Uj Nemzedék. — Közlemények a debreczeni gazdasági egyesület köréből. (Debreczen.) — Jogász-Szemle. (Debreczen.) — 12 Ellenőriprát. (Nagy-Várád.) — 12 Telefon. (Kaposvár).
XI. Hirdetési lap: Divatvilág. (Debreczen.)
 Megszűnt összesen 47 hirlap és folyóirat. (1880. évben megszűnt 124.)

1881. FOLYTÁN ÉS 1882. ELEJÉN KELEKEZETT LAPOK ÉS FOLYÓIRATOK.

I. Politikai napilap: Budapesti Hírlap.
II. Politikai hetilapok: Ungvári Közlöny. (Ungvár.) — Szabadság. (Nagy-Várád.) — Népjog. (Kaposvár.) — Békés. (B.-Gyula.) — Kolozsvári Sajtó. (Kolozsvár.) — Pécs-Baranyai Hírlap. (Pécs).
III. Egyházi és iskolai lapok: Napsugár. — Katholikus társadalom. — Közoktatás. — Népiszkolai Lapok. (Sopron.) — Ifjúsági Szépirodalmi Művelődés. (Miskolc.) — Népevelő. (Nagyszombat.) — Sárospataki Lapok. (Sárospatak).
V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok: Hazánk és Külföld. — Magyarhon. — Polgári Lapja. — Mátyás Király. — Regény-Könyvtár. — Uj Világ. — Gyöngyvirág. (Debreczen.) — Fekvéri Szemle. (Székesfehérvár.) — Bécsi Magyar Ujság. (Bécs).
VI. Humoristikus lapok: Csalán. (Köszeg.) — Garabonciás. (Győr.) — Paprika Jancsi. (Kolozsvár.) — Szajkó. (Székesfehérvár).
VII. Szaklapok: Hadi Lapok. — Magyar Pénzügy. — Magyar Kereskedő-Lapja. — A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesítője. — Harmonia. — Közgazdasági Értesítő. — Szombati Ujság. — Zenészek Közlöny. — Követítő Hírlap. — Magyar Hírnök. (Keckesmet.) — Alföldi Iparlap. (Szeged.) — Iparosügyi Közlöny. (Deés.) — Leytha. (Magyar-Uvár.) — Magyar Thalia. (Kolozsvár.) — Postai Értesítő. (Paks).
VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal): Nyitrai lapok. (Nyitra.) — Ernéllek. (Székely-híd.) — Körömdi Híradó. (Körömd.) — Köszeg és Vidéke. (Köszeg.) — Nyitrai megyei Közlöny. (Nyitra.) — Veszprémi Független Hírlap. (Veszprém.) — Szabadság. (Székes-Fehérvár.) — Alsó Tiszavilág. (Zenta.) — Borsodmegyei Lapok. (Miskolc.) — Deés és Vidéke. (Deés) — Dunántúli Hírlap. (Szombathely.) — Eperjesi Ujság. (Eperjes.) — Fimne. (Fimne.) — Kikindai Közlöny. (Nagy-Kikinda.) — Közérdek. (Nagy-Enyed.) — Losonczi Póhón. (Losonc.) — Megyei Lapok. (Keckesmet.) — Mohács és Vidéke. (Mohács.) — Nagyikindai Híradó. (Nagy-Kikinda.) — Orosházi Ujság. (Orosháza.) — Pécsi Lapok. (Pécs.) — Selmezbányai Híradó. (Selmezbánya.) — Székelyföld. (Kézdi-Vásárhely.) — Tatravidéki Híradó. (Liptó-Szt.-Miklós.) — Zombor és Vidéke. (Zombor).
IX. Hirdetési Lap: Budapesti Utmutató.
X. Folyóiratok: Halászlé Lapok. — Körlevél. — Társadalmi Reform. — Erdőművi Gyógykezelés és Egészségi Utmutató. — Füstölő. — Egyesületi Értesítő. (Léva.) — Gazdasági Közlöny. (Kassa.) — A Kath. Hittérjesztés Lapja. (Nagyvárad.) — Népiszkolai Szemle. (Csurgó.) — Tanügy. (Szeged.) — Ungvári Tanügy. (Ungvár.) — Fényképezési Lapok. (Kolozsvár.) — Középiszkolai Szemle. (Arad.) — Magyar Földmívelés. (Gyuró).

XI. Vegyes mellékletek: Az Árlejtési Híradó. — Fővárosi Gyorsító. — A «Pénzügyi Közlöny» melléklete. — Uj Hölgyek Lapja. — Darázs. (Sz.-Fehérvár).
 Összesen 87 hirlap és folyóirat keletkezett múlt évi hirlapkiállításunk óta. (1880. folytán és 1881. elején keletkezett 74.)
ÖSSZEVEGYESÍTÉS.
 Hirlapirodalmunk számárnyát 1881. és 1882. elején következő kiállításban tüntethetjük föl:

I. Politikai napilapok	23	21	- 2
II. Politikai hetilapok	25	30	+ 5
III. Vegyes tartalmu képes lapok	5	5	0
IV. Egyházi és iskolai lapok	23	29	+ 6
V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok	20	22	+ 2
VI. Humoristikus lapok	4	8	+ 4
VII. Szaklapok	64	77	+ 13
VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal)	78	93	+ 15
IX. Hirdetési lapok	3	4	+ 1
X. Folyóiratok	97	104	+ 7
XI. Vegyes mellékletek	14	19	+ 5
Összesen:	356	412	+ 56

Az első magyar hirlap 1780. jan. 1-jén jelent meg Pozsonyban (Rát Mátyás Magyar Hírnöke-ja). Budapest 1788. okt. 8-án szerdán indult meg az első magyar rendes hirlap Magyar Merkurius címmel, hetenként kétszer járt, és Paczkó Ferencz betűvel nyomtatott Pesten. A második lap Pesten 1806. jul. 2-án keletkezett Hasi Tudósítók; szerk. Kulcsár István. Ez volt az első magyar hirlap, mely 4-rét alakban jelent meg és hosszabb életű volt.
 1830-ban 10 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.
 1840. elején 26 magyar lap volt hazánkban. 1847-ben 33.
 1848-49-ben 86 magyar hirlap jelent meg. 1850. elején 9 lap adatot ki magyar nyelven.
 1854. márcz. 5-én, mikor a Vasárnapi Ujság megindult, ezzel együtt 20 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.
 1861. elején, midőn első évi rendes hirlapkiállításunkat közöltük, 52 volt a magyar hirlapok és folyóiratok száma.

1862. elején	65	1873. elején	201
1863. " " " "	80	1874. " " " "	208
1864. " " " "	70	1875. " " " "	246
1865. " " " "	75	1876. " " " "	240
1866. " " " "	81	1877. " " " "	268
1867. " " " "	80	1878. " " " "	281
1868. " " " "	140	1879. " " " "	324
1869. " " " "	163	1880. " " " "	368
1870. " " " "	146	1881. " " " "	356
1871. " " " "	164	1882. " " " "	412
1872. " " " "	198		

 hirlap és folyóirat jelent meg magyar nyelven.

1780 óta megjelent hirlap és folyóirat magyar nyelven összesen 1846 (a fővárosban 1012, a vidéken 834). 6373 évfolyamban. Szakok szerint: I. Politikai napilap 104. (Budapestben 82, vidéken 22.) — II. Politikai hetilap 157. (Bp. 62, vid. 95.) — III. Vegyes tartalmu képes lap 35. (Bp. 29, vid. 6.) — IV. Egyházi és iskolai lap 116. (Bp. 71, vid. 45.) — V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lap 157. (Bp. 122, vid. 35.) — VI. Humoristikus lap 87. (Bp. 49, vid. 38.) — VII. Szaklap 307. (Bp. 222, vid. 85.) — VIII. Vid. lap (nem politikai tartalommal) 309. — IX. Hirdetési lap 39. (Bp. 14, vid. 25.) — X. Folyóirat 445. (Bp. 287, vil. 158.) — XI. Vegyes melléklet 90. (Bp. 74, vil. 16.) Összesen 1846 hirlap és folyóirat jelent meg százharom év alatt magyar nyelven.

Helyek szerint osztályozva 1882. elején megjelent: Budapest 1882. Ára 1. 4. Baján 2. Balassa-Gyarmaton 2. Békés Csabán 1. Békés-Gyulán 1. Beregszászon 1. Berettyó-Ujfalu 2. Buziásban 1. Csurgón 1. Debreczenben 8. Deésben 3. Déván 1. Egerben 8. Eperjesen 2. Esztergomban 5. Felső-Bányán 1. Fiumében 2. Galgócson 1. Gyöngyösön 2. Győrött 6. Gyula-Fehérvárt 2. Gyurón 1. Hód-Mező-Vásárhelyen 2. Jászberényben 1. Kaloocsán 1. Kaposvárt 3. Karcagzon 2. Kassán 6. Keckesmetén 3. Keszthelyen 1. Kézdi-Vásárhelyt 1. Kolozsvárt 17. Komáromban 2. Kőlecsden 1. Körömden 1. Köszegen 2. Léván 2. Liptó-Sz.-Miklóson 1. Losoncson 2. Lugoson 1. Magyar-Uvárott 2. Maklón 2. Máramaros-Szigeten 1. Maros-Vásárhelyt 2. Miskolczon 4. Mohácsban 1. Munkácsban 1. Nagy-Bányán 1. Nagy-Becskerekben 1. Nagy-Enyeden 2. Nagy-Kanisán 2. Nagy-Károlyban 1. Nagy-Kikindán 1. Nagy-Köröson 1. Nagy-Szombathban 3. Nagy-Váralon 7. Nyiregyháza 2. Nyitra 3. Orosházán 2. Pakson 1. Pápán 2. Péceset 5. Pozsonyban 4. Rimaszombatban 1. Rozsnyón 1. Sárospatakon 1. Sátorajai-Ujhegyen 1. Salmecezen 2. Seps-Szent-Györgyön 1. Sopronban 3. Szabadkán 4. Szarvason 1. Szatmár-Németiben 2. Szegeden 4. Szegvárdon 2. Székelyhídon 1. Székes-Fehérvárott 6. Szentesen 2. Szolnokon 5. Szombathelyen 5. Tatabányán 1. Temesvárt 7. Tihanyban 1. Trencsénben 1. Ujvidéken 1. Ungvárt 4. Váczon 3. Veszprémben 3. Zentán 1. Zomborban 2. Kálfföldön: Bécseben 1.
 Összesen 1882. elején a fővárosban 182, a vidéken 90 helyen 229 és 1 különföldön jelent meg. (Mig a múlt 1881. év elején Budapestben 168, és 77 vidéki városban 188 hirlap és folyóirat adatot ki magyar nyelven.)
 Ezenkívül megjelent hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat: német nyelven 104, (1881. elején 120); szlav nyelven 42, (1881. elején 56); román nyelven 22, (1881. elején 20); olasz nyelven 3, (1881. elején 3); héber nyelven 1, (1881. elején 1); francia nyelven 2, (1881. elején 2); összesen 174. (1881. évben 202, a magyarokkal együtt 558.)
 Ezerkilét megjelent hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat: német nyelven 104, (1881. elején 120); szlav nyelven 42, (1881. elején 56); román nyelven 22, (1881. elején 20); olasz nyelven 3, (1881. elején 3); héber nyelven 1, (1881. elején 1); francia nyelven 2, (1881. elején 2); összesen 174. (1881. évben 202, a magyarokkal együtt 558.)
 Ezerkilét megjelent hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat: német nyelven 104, (1881. elején 120); szlav nyelven 42, (1881. elején 56); román nyelven 22, (1881. elején 20); olasz nyelven 3, (1881. elején 3); héber nyelven 1, (1881. elején 1); francia nyelven 2, (1881. elején 2); összesen 174. (1881. évben 202, a magyarokkal együtt 558.)
 Ez időszerint tehát Magyarországon megjelent összesen 586 hirlap és folyóirat; ebből 23,388 főre esik egy.

1881. elején	1882. elején
23	21
25	30
5	5
23	29
20	22
4	8
64	77
78	93
3	4
97	104
14	19
356	412

1830-ban 10 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.
 1840. elején 26 magyar lap volt hazánkban. 1847-ben 33.
 1848-49-ben 86 magyar hirlap jelent meg. 1850. elején 9 lap adatot ki magyar nyelven.
 1854. márcz. 5-én, mikor a Vasárnapi Ujság megindult, ezzel együtt 20 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.
 1861. elején, midőn első évi rendes hirlapkiállításunkat közöltük, 52 volt a magyar hirlapok és folyóiratok száma.

1862. elején	65	1873. elején	201
1863. " " " "	80	1874. " " " "	208
1864. " " " "	70	1875. " " " "	246
1865. " " " "	75	1876. " " " "	240
1866. " " " "	81	1877. " " " "	268
1867. " " " "	80	1878. " " " "	281
1868. " " " "	140	1879. " " " "	324
1869. " " " "	163	1880. " " " "	368
1870. " " " "	146	1881. " " " "	356
1871. " " " "	164	1882. " " " "	412
1872. " " " "	198		

 hirlap és folyóirat jelent meg magyar nyelven.

1780 óta megjelent hirlap és folyóirat magyar nyelven összesen 1846 (a fővárosban 1012, a vidéken 834). 6373 évfolyamban. Szakok szerint: I. Politikai napilap 104. (Budapestben 82, vidéken 22.) — II. Politikai hetilap 157. (Bp. 62, vid. 95.) — III. Vegyes tartalmu képes lap 35. (Bp. 29, vid. 6.) — IV. Egyházi és iskolai lap 116. (Bp. 71, vid. 45.) — V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lap 157. (Bp. 122, vid. 35.) — VI. Humoristikus lap 87. (Bp. 49, vid. 38.) — VII. Szaklap 307. (Bp. 222, vid. 85.) — VIII. Vid. lap (nem politikai tartalommal) 309. — IX. Hirdetési lap 39. (Bp. 14, vid. 25.) — X. Folyóirat 445. (Bp. 287, vil. 158.) — XI. Vegyes melléklet 90. (Bp. 74, vil. 16.) Összesen 1846 hirlap és folyóirat jelent meg százharom év alatt magyar nyelven.
 Helyek szerint osztályozva 1882. elején megjelent: Budapest 1882. Ára 1. 4. Baján 2. Balassa-Gyarmaton 2. Békés Csabán 1. Békés-Gyulán 1. Beregszászon 1. Berettyó-Ujfalu 2. Buziásban 1. Csurgón 1. Debreczenben 8. Deésben 3. Déván 1. Egerben 8. Eperjesen 2. Esztergomban 5. Felső-Bányán 1. Fiumében 2. Galgócson 1. Gyöngyösön 2. Győrött 6. Gyula-Fehérvárt 2. Gyurón 1. Hód-Mező-Vásárhelyen 2. Jászberényben 1

Singerstr. 15. PSERHOFER J.-féle gyógyszerár Bécshben.

Vértisztító labdaesok, ezelőtt egyetemes pillulának nevezették, teljes joggal megérdemlik a labdaesok már ezeresen nem bizonyították volna...

Waidhofen az Ybbs mel. 1880. november 24. Nyílv. nos közzétett!

Tekintetes ur! 1862 óta szenvedtem aranyeres bántalomban és húgyvesztésben; orvosollattam is magamat, de minden alkem nélkül, hajom minit rosszabbá vált, úgy hogy...

Tisztelt uram! Szerencsés voltam, véletlenül az Ön vértisztító labdaesokhoz jutottam, melyek nálam csodákat műveltek. Ezek óta szenvedem följárás és székletben...

Tekintetes ur! 1826-ik évől kezdve egy két évi változás után folyton beteg, s egészen óta voltam, heves fejfájás és álmatlanság, tudor és érzékenység, légszomj...

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvényes és csúszós baj, nevezetesen hágráncokba...

Anatherin száj-víz, cs. k. szab. valódi, általában elismert legjobb fogfentartó szer, 1 üveges 1 frt 40 krajczár.

Szem-essentia, dr. Romershausen-től, a látás erősítésére és fenntartására; eredeti üvegesében 2-250 és 1 frt 50 kr.

Chinai toirett-szappan, a legtekélyesebb és szappangyártás terén. Használata után a bőr bárszony sima lesz és igen kellemes szagot tart meg.

Fiaker-por, általában ismert jeles házi szer, hurut, rekedtség, fojtókórh. stb. ellen. 1 doboz 35 kr.

Fagy-balsam Pserhofer J.-tól, évek óta legbiztosabb szernek van elismerve, mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr.

Élet-essencia (sprágl csappék), jeles házi szer magrólított gyomor, ross emésztés s indennemű altsíbi bajok ellen. Eg üveges 30 kr.

Minden franczia különlegesség vagy raktáron tartatik, vagy kívánatra pontosan és legelőszóbban megszereszettik. Legtöbb a főnevezett különlegesség közül kapható Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában is.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható!

A magyar nők házi naptára

1882-ik évrre. Szerkeszti: BENICZYI IRMA. Tizennegyedik évfolyam. Ára füzve 60 kr.

TARTALMA: Naptári rész, naplói jegyzetekkel. — Hogyan neveljük leányainkat? Gózsikló a Veruon (2 képpel). — Mi az udvariasság? — Az udvar végén (képpel). — Beteg nők. — Nevezetes törpék (képpel). — Célészteri pinze. — Hordozható függő ággy erényvel (képpel). — Hasznos tudnivalók. — Mulattató rész. — Az anya keserve. Wuetzold után Szász Károly (képpel). — Szilveszter éj. — Uta Szkutarián (képpel). — Mata Florida (Elbeszélés). — Jelenkorunk orvostudomány. (Hat arczképpel). — A mit a napsugár regélt. Andersen után. — Albán nők (képpel). — Az öreg sirásó (képpel). — Nizza (képpel). — Apróságok. — Gondolatok. — Országos vásárok. — Naptári értesítő.

Franklin Társulat nyomdája. (Egyetem-utca 4. szám.)

Kitünő minőségű tömör és koczka-szenet,

mozgonyok (Locomobile) fűtésére és házi czeelokra, gyárszenet, gyári czeelokra, állomásra szállítva, minden hazai vasút, kis koczkaszenet, legjobb anyag mindennemű töltő, kályhákhoz budapesti rakodóinokon ajánl legutányosabb, mérsékelt árak mellett az 311 Északmagyarországi egyesített köszénbánya- és iparvállalat részvénytársulat, Budapest, V. Erzsébet-ter 10. szám. (Utánnem nem díjazatik.)

Brillantine

legkifünőbb óvszer a haj ápolására, a hajnak természetes fényét emeli, kihullását akadályozza és a hajzót erősíti, 4-7 évig üveg ára 1 frt. Valódi minőségben csak az alanti készítőnél kapható:

Advertisement for hair products including MIMOSA, IXIA, and MÜLLER J. L. with various prices and descriptions.

HONVÉD - NAPTAR az 1882-dik évrre.

(Egyuttal katonai naptár.) A magyar nép számára szerkesztő ÁLDOR IMRE. TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAM. Bem tábornok nagy cím- és számos a szövegbe nyomott képpel. Ára füzve 60 krajczár.

ISTVAN BÁCSI NAPTÁRA vagyis családi házigazdának és gazdaszonyoknak, népevelőknek, helyiségi előjáróknak, és földmivelőknek való képes kalendárium

1882-dik évrre. XXVII. ÉVFOLYAM. Alapítá MAJER ISTVÁN. Szerkeszti Köhalmi Klimstein József. Ára füzve 50 kr.

Falusi gazda naptára

1882-dik évrre. A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára szerkesztő SPORZON PÁL. XVIII-ik ÉVFOLYAM. Számos ábrával. Ára füzve 80 krajczár.

Franklin Társulat nyomdája. (Egyetem-utca 4. szám.)

VASÁRNAPI UJSÁG

6-ik szám 1882. BUDAPEST, FEBRUÁR 5. XXIX. évfolyam.

BERNÁTH ZSIGMOND.

Közéletünk talán legidősb mesztorának, a kilenczvenkét évet betöltött ősz Bernáth Zsigmondnak halála hírért hozta meg a táviró. Magában véve is ritka kegyelme a gondviselésnek...

E szerencse jutott részül Bernáth Zsigmondnak, a ki már e század elején, mint alig husz éves ifju, az 1808-diki országgyűlésen — távollevők követeként — kezdett részt venni az országos küzdelmekben...

Ily pályára visszatekinteni, belőle tanulást és lelkesedést meríteni, mindig épület az utódoknak is. Lapunk, mely az érdemet minden téren s a közélet minden ágában becsülni és méltányolni szokta, nem először fűzi most az érdem és elismerés koszoruját Bernáth Zsigmond halánktéka körül.

Bernáth Zsigmond 1789. október 30-ikán Mándokon, Szabolcsmegyében született. Csáládja a régi magyar birtokos családok közé tartozik, s egyes tagjai, különösen a reformáció ideje óta, honfui erényekben és hitbuzgóságban gyakran kitüntek.

Bernáth Zsigmond 1789. október 30-ikán Mándokon, Szabolcsmegyében született. Csáládja a régi magyar birtokos családok közé tartozik, s egyes tagjai, különösen a reformáció ideje óta, honfui erényekben és hitbuzgóságban gyakran kitüntek. Egyik nagybátyja, Bernáth József (később septemvir) többi között az 1790/91-iki protestáns zsinaton tünt ki, mig atyja, szintén Zsigmond, Ungmegyének több éven át alispánja és országgyűlési követe volt s az akkori idők szelleme szerint fiát gondos nevelésben részesíté. Iskoláit Kassán, Patakon, a

* V. U. 1865. évi 7. számában. BERNÁTH ZSIGMOND.

